

Paur kute Kôritukam me jamã atãri pi'ôk no'ôk ne ja.

Paur ajte krĩrxbê Kôritukam me jamã pi'ôk no'ôk ne. Paur kum me abê nhym be me ja ne me Paur japrÿn 'ã abenmã kum,

—Kati, Metĩndjwÿnh kute Paur janor kêt. Ta ne arĩk ar ba, ane. Kam ne Paur kaprĩ rax ne ajte memã pi'ôk no'ôk ne memã kum,

—E kum be mrãmri ne Metĩndjwÿnh tu amim id-jarkumrêx ne apÿnh pyka kunĩkôt me ja'ÿr ijano, ane. Ne kam prĩne memã amijã ajarê. Amitokry djã kunĩkôt memã arê. Be, Metĩndjwÿnh ne tokry japôkmã, umar punu japôkmã tu o tÿx ne nêje mÿjja punuo ajngrã. Xatanaj ne memã mÿjja punu ngã nhym be Metĩndjwÿnh ne raxo Xatanaj jakre ne tu me nêje mÿjja punuo bingrãnho ba. Nãm ã Metĩndjwÿnh umao kute nêje mÿjja punuo bingrãnho bao ane nhym Paur memã amijarêñ kam ajte memã apÿnh mÿjja'ã karõ.

¹ Ba ibê Paur. Kritu Jeju ne ijano ba memã 'ã idjujarêñh ar iba. Metĩndjwÿnh kabênkôt ne ijano ba 'ã idjujarêñh ar iba. Ximoxidjwÿ ne ikôt dja. Gwaj baje Ximoxio bakamy. Ba ne ba pi'ôk no'ôkkam ar amã ikabên jarê. Krĩrxbê Kôritukam ar aje amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio abaja ne ba ar amã ikabên. Bu'ã pykabê Akaja kunĩkôtdjwÿ Metĩndjwÿnh kute ar ajo õ me ja ba ar amã ikabên. ² Metĩndjwÿnhbê ne me Babãm. Ne Bêñjadjwÿr djwÿnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn* ar ajo

* 1:2 Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym ar pãnh arÿm kum ar akaprĩ Kati. Ar ta ne ar tu kum ar akaprĩkumrêx.

ba gar adjumar mex rã'ã ne.

Apÿnh me kaprĩ djari nhym Metĩndjwÿnh akubyn meo kĩnh.

Kor 1.11; A Tex 2.16

³ Metĩndjwÿnhbê Jeju Kritu Bãm. Kubê gwaj banhõ Bẽnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu Bãm. Ba kum mex-tire jarẽ. Mÿkam ne ba kum mex-tire jarẽ? Bir, me Babãm djwÿnh ne ukaprĩkumrẽx. Ga, me kaprĩ nhym Metĩndjwÿnh kute me kunĩmã kĩnh jangjênhja pumũ. ⁴ Ar ba ne bar apÿnh ar ikaprĩ djari kuma. Bar amikanê man me Jeju'ã kum ar ikurê man apÿnh ikaprĩ ja ma nhym Metĩndjwÿnh arÿm kunĩkõt akubyn ar ijo kĩnh. Mÿj kadjy ne ã ar ijo kĩnho ane? Bir, dja me'õdjwÿ kaprĩ jabej bar amikudjwa akubyn o kĩnh nhym arÿm ar ikudjwa kĩnh. Metĩndjwÿnh ta kute ar ijo kĩnh o dja bar ajte me'õo kĩnh. Ja kadjy ne ã ar ijo kĩnho ane.

⁵ Amrêbê Kritu tokry: bar kõt arÿm itokry kumex ma. Memã 'ã idjujarênhkõt itokry ma nhym Kritu arÿm mã ar ijo kĩnh bar ikĩnhkumrẽx. ⁶ Mÿj kadjy ne bar itokry? Bir, dja bar itokry gar arÿm amim Metĩndjwÿnh ma nhym arÿm ar apytà. Gar kam akubyn akĩnh. Te atokryn akubyn akĩnh ne. Nàr, godja bar akubyn ikĩnh jabej. Mÿj kadjy dja bar akubyn ikĩnh? Bir, ar gadjwÿ dja gar kam akubyn akĩnh ne arÿm atokrykam atÿx. Ne kam aje amim Jeju mar'ã adjukanga kêt. Godja gar atokry kute ar itokry pyræk jabej ne kam arÿm ar ima. Ne kam ar ikudjwa atokrykam atÿx ne aje amim Jeju mar'ã adjukanga kêt. Ja kadjy dja bar akubyn ikĩnh. ⁷ Itokryn mã: ikĩnh. Ne kam ar ajã amim,

—Godja ar ikudjwa tokry jabej ne kam ikudjwa ã kĩnho ane. Bar amim anen kam tu amim ar akĩnh kam-nhĩxkumrẽx.

⁸ Akmere, àpnhĩre ar, bar ar amã pykabê Adjijkam itokry jarê gar ama. Ar itokry kume:x. Bar te: ikatormã te: amijo anen kam arÿm amikukãm itykbitkam ama. ⁹ Mrãmri ne bar mã amim,

—Dja me ibĩ. Dja me ibĩ, anhÿr ar ibakumrêx. Mÿj ne bar kam kuma? Bir, dja me ar ikangrônho ba, bar arÿm amikanarrãm ar iba kêt ne arÿm tu amim Metĩndjwÿnhbit kamnhĩxkumrêx. Ta kute akubyn me tyko tĩn djwÿnh dja bar tu amim kamnhĩx tÿxkumrêx. ¹⁰ Ta ne kute ar ityk jabê ar ipytâr. Ar ityk pymatijabê ar ipytâr ne kute kubê ar ipytâr rã'ã. Ba tu amim kamnhĩxkumrêx ne amim,

—Mrãmri dja kubê ar ipytâr rã'ã ne, ane. ¹¹ Ar gadjwÿ dja gar ar ikôt o kangõn Metĩndjwÿnhmã ar ijo a'wÿ. O dja gar ar ikôt o kangõ. Ar ikadj Metĩndjwÿnh 'wÿr ar o aban o ar ikôt o kangõ. Nhym kam arÿm ar akabên man ar akabênkôt kum ar ikaprĩn ar ipytã. Gar kam akĩnho akumex ne ar ikôt Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarê.

Paur kute memã 'êx kêt'ã amijarênh.

¹² Wãkam me kwÿ ar ijã memã kum, “Paur ar 'êxn-hĩkumrêx”, ane. Djãm mrãmri me kabênkumrêx? Kati. Bar akubyn amijo tẽn amrêbê ar akam ar ibaja'ÿr amijo bõx ne amiman amim,

—Kati. Nãm me ijã 'êx. Nhym bê ne ba mekam ijêxnhĩ ar iba. Kati. Ba ne ba Metĩndjwÿnh mexo imex ne mekam ar iba. Metĩndjwÿnh kôt ijêxnhĩ kêtumrêx ne mekam ar iba. Ibu'ã me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêtja ba memã ijêx kêt. Nâr, me kute amim Jeju marmã ijêx kêtumrêx ne mekam ar iba. Nã bãm ã amimaro anen arÿm amikôt ar amã amijarê. Djãm me kute amidjwÿnhbito kĩnhja we krã mex kôt ne bar ikrã mex ne ar akam ar iba? Kati. Ba ne ba ikrã mex kêt. Nhym be, Metĩndjwÿnh ta ne tu kum ikaprĩ ba arÿm ikrã mex ne ar akam ar iba. Ba ar amã amikôt amijarênh amikam ikĩnhkumrêx. Amikam ikaprĩre kêt.

¹³ Ije ar amã pi'òk no'òkkam ikabên jarênhdjwỳ. Djãm ikabên krãptĩ? Kati. Ba ikabên pỳnh ne arênh 'ã pi'òk no'òk gar arỳm omũn ama. Ba kam ar ajã amim,

—Dja me ĩ imar pydji. Ne imar pydji rã'ã ne. ¹⁴ Be, kraxje me kute prĩne imar mex kêt rã'ã. Godja me ĩ imar pydji. Nã bãm ã ar ajã amim ane. Dja gar ĩ iman ikam akĩnhkumrêx kute mrãmri ne ije ar akam ikĩnh pyræk. Dja Bẽnjadjwỳr djwỳnh akubyn bôx ba ar akam ikĩnhkumrêx. Nã bãm ã ar amaro ane.

¹⁵ Ar ije ã ar amaro anhỹrkam ne ba bit tẽmbê ar awỳr itẽm ne ibôx ne ije ar amã arênh gar aje amim Jeju mar mexo amũ amikamẽnhmã. Kam ne ba bit ajte akubyn ar akam ibôx ne ije ajte ar amã arênh gar ajte o amũ amikamẽnhmã. ¹⁶ Ba ar ajã amim,

—Dja ba me kumrêx 'ỳr bôx. Krĩraxbê Kôritukam me'ỳr bôx ne mekam ar iban amũ pykabê Mateni'ỳr tẽ. Ne kam Mateni kurũm akubyn tẽn ajte mekam bôx. Nhym kam ajte amũ pykabê Djudêja'ỳr itẽm kadjy godja me ikôt o kangô ba arỳm 'itỳx ne tẽ. Nã bãm ã ar ajã amim ane. Nhym be, kati. Ar akam ibôx kêt. ¹⁷ Djã nã bãm bit ar akam ibôxmã ne arĩk ikabên dji? Kati. Djã nã bãm me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kudjwa ikabên amãnhkrut ne ar amã,

—Nà. Dja ba ar awỳr bôx, anen atekam ajte amim,

—Kati. Dja ba ar'ỳr ibôx kêt, ane? Kati. Ikabên amãnhkrut kêt.

¹⁸ Metĩndjwỳnh kute kabên pỳnh ne arênh ba ije kudjwa ikabên pỳnh ne arênh. ¹⁹ Bamẽ Xibanumẽ Ximoximẽ ne bar kàj bê ar amã,

—Metĩndjwỳnh Krabê Jeju Kritu dja gar tu amim markumrêx nhym arỳm ar apytà, ane. Djã ne bar atekam ajte ar amã, “Kati. Dja ar apytàr kêt”, ane? Kati. Dja gar tu

amim markumrêx nhym mrãmri arÿm ar apytarkumrêx.

²⁰ Metĩndjwÿnh ne gwaj bamã,

—Dja ba ĩ ar amã apÿnh mÿjja mex ngã. Ar aje tu amim Kritu markam dja ba ĩ ar amã kungã. Dja gar ikôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Mÿjja kumex dja ba ar amã kungã. Nãm ã gwaj bamã anen kam kabẽn pÿnh ne arẽ. Kabẽn pÿnh ne arẽ gwaj arÿm mar pÿnh ne abenmã kum,

—Mrãmri ne arẽnhkumrêx, ane. Gwaj ã abenmã ane nhym Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bakam kĩnhkumrêx.

²¹ Kritu ne kute gwaj bamã tÿx jangjênh. Ar bamẽ ar gamẽ kute gwaj bamã tÿx jangjênh gwaj tu amim mar tÿxkumrêx ne 'ã badjukanga kêtumrêx. Nãm gwaj bamã Karõ jano nhym arÿm ar gwaj bajo ba. ²² Ga, me kute mÿjja 'ã aminhidji nhôr nhym arÿm amirĩtkumrêxa pumũ. Gwaj badjwÿ arÿm ne gwaj bamã Karõ jano nhym arÿm gwaj bakam nhÿn gwaj bajo ba. Gwaj kam arÿm amikam Karõ man amim,

—Mrãmri ne Metĩndjwÿnh arÿm ijo krakumrêx. Ga, arÿm kute imã Karõ janor nhym kute ijo bakumrêxa pumũ, ane.

Gwaj amim anen arÿm kuma. Arÿm Metĩndjwÿnh gwaj bajo kra. Ja ne gwaj kuma. Karõ kute gwaj bajo bakôt ne gwaj kuma. Ga, me kute memã mÿjja rÿnh nhõrmãn kute kukãm memã kryre nhõrja pumũ. Nhym me amim kryre jamÿn arÿm amiwÿr rÿnh kamnhĩxkumrêx. Gwaj badjwÿ Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bamã Karõ jano nhym arÿm gwaj bajo ba. Gwaj kam arÿm amim,

—Ga, Metĩndjwÿnh arÿm kute imã Karõ janorja pumũ. Ga, kute ijo baja pumũ. Mrãmri dja ba kãjkwakam kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Karõ gwaj bajo ba gwaj kam amim anen kam arÿm baje mrãmri ja markumrêx. Mrãmri kãjkwakam Metĩndjwÿnhkôt batĩn rã'ã: rã'ãja markumrêx ne amiwÿr kamnhĩxkumrêx.

²³ Amrêbê ne ba pi'ôkkam ar amã me'õ jaxwe jarê. Me'õ jaxwe: ar akam ar ba gar ate akrã nhym arek ar akam axweo ba rã'ã. Ba ren on ar awÿr bôx ne ren arÿm 'ã ar amã ikabên ne ren ar amã kaprĩ jadjà. Ije ar amã akaprĩ jadjàr karõ ne ba on ajte Kôritukam ar awÿr ibôx kêt. Mrãmri ne ba ar amã amijarênhkumrêx. Metĩndjwÿnh ne kute imar. Nok ba ren ar amã ijêx nhym ren ajmã ijon. Mrãmri ne ba ar amã amikôt amijarênhkumrêx.

²⁴ Ar aje amim Bênjadjwÿr djwÿnh Jeju marmã ne bar ar awÿr ibôxmã. Djãm ar ije ar akam amijo ibênjadjwÿr ne ibamã? Kati. Ar ba ne bar ije ar amã kãjmã akĩnh kamênhmã. Kritu pydjibit ar aje tu amim markumrêxmã. Tãm dja ar ajaxwebê ar amã tÿx jadjà gar mã kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt.

2

¹ Ar akaprĩ karõ ne ba amim,

—On me'ÿr itêm prãm kêt. Nok ba ren me'ÿr bôx ne ren memã kaprĩ jadjàr mex ne, ane. ² Nã bãm ren ar amã kaprĩ jadjàr mex nhym mÿj me'õja ren ijo kĩnh? Gar ren akaprĩkam te aje ijo kĩnhmã.

³ Kam ne ba amrêbê amikukãm ar amã pi'ôk no'ôkkam ikabên jarê. Ar aje ikutêp abeno mexmã ne ba ar amã arê. Ba ar awÿr itêm ne ibôx ne ije ar apumÿnh ne idjumar punu kêt kadjy ne ba ar amã arê. Ar aje ijo kĩnhmã ne ba bit tẽmbê ar awÿr itêm ne ar awÿr ibôxmã nhym ren ate ar akwÿ imã idjumar punu jadjà. Ar akwÿkam idjumar punu karõ ne ba amrêbê amikukãm ar amã pi'ôk no'ôk ne. Nã bãm ar amexkam amakbê amim ar akunĩ kamnhĩx ne. Ba ar awÿr bôx gar iro'ã akĩnh kadjy ba tu amim ar amex kamnhĩxkumrêx ne. ⁴ Nã bãm ar akam idjumar punu rax ne ikadjwÿnhbê itokry kumex man mu:w. Djãm ije ar amã ar akaprĩ jadjàr kadjy ne ba ar amã pi'ôk no'ôk? Kati. Ar

aje imar kadjy. Imã ar ajabê:ê. Ar aje imar kadjy ne ba ã amrêbê amikukãm ar amã pi'ôkkam ane.

Me kute me'ô axwe maro biknor'ã kute memã karô.

Ruk 17.3; Gar 6.1; Ep 4.32

⁵ Ije amrêbê pi'ôkkam ar amã me'ô jaxwe: jarênhja djãm bajbit ne imã ikaprî jadjà? Kati. Ar gadjwý ne ar akunîmã kaprî jadjà. Ba ar amã iprîren ar amã me'ô jaxwe jarê. ⁶ Aje, kwãrik wãnh ajte ijukri me'ôjamã kaprî jadjàr kêt. Mrãmri amrêbê me'ôja axwen kam arým kaprîre. Ar akrãptî arým axwe pãnh kum kaprî jadjà. Jao dja gar krãta. Kwãrik wãnh ajte kum kaprî jadjàr kêt.

⁷ Jakam dja gar on me'ôja jaxweo aknon ajte mar kêt. Ne kam tu o kînh gê akubyn tÿx ne. Gar ren kum kaprî jadjàr rã'ã nhym ren kaprîbê te amijo anen arým rerek mex ne.

⁸ Dja gar ajte kum,

—Mrãmri ar imã ajabêkumrêx, ane. Dja gar kum ane gê on kaprî kêt.

⁹ Be, ije amrêbê ar amã ikabên'a pi'ôk no'ôkja ije ar amar kadjy ne ba 'ã pi'ôk no'ôk. Ije 'ã pi'ôk no'ôk kadjy ba amikabên man amim,

—Ba arkum ikabên mex jarê gê ar iman goja ikabên kôt amijo ba jabej, ane. Ar aje ikabên kunî mar ne kôt amijo aba jabej ne ba ar amã pi'ôk no'ôk. ¹⁰ Godja gar me'ô axwe'ôo abiknor jabej ba badjwý arým axweo aknon mar kêt ne. Mrãmri me'ôja axwekumrêx jabej ba arým axweo akno, ar adjumar mex kadjy arým o akno. Kritu kukwakam ba arým axweo aknon arým mar kêt ne.

¹¹ Djãm ije axwe mar rã'ã? Kati. Arým ba o aknon mar kêt. Ba ren axwe mar rã'ã nhym ren Xatanaj arým gwaj banoo akno. Nãm me noo biknoro ba. Ja ne gwaj baje prîne mar.

¹² Be, ba amrêbê krîraxbê Krôwadji'yÿr tên 'yÿr bôx. Ije kàj bê memã Kritu'ã ujarênh ny jarênh kadjy ba Krôwadji'yÿr tên 'yÿr bôx. Ne kam memã Kritu jarê nhym

kam me kum kînh ne ma:ro kumex. Nãm me kute mrãmri ne me kute memã kikre'ã ijê djà'ã rênh ne memã, “Ajrã amrê wadjà”, anhÿr pyrãk. ¹³ Nãm me ã kum Kritu'ã ujarênh ny kînh ane. Me te kum kînh ba idjumar punu rã'ã ne. Nã bãm kam bôx ne te ikamy Xitu jabej ne kum ikator kêt. Xituo ne ba ikamy. Kum ikator kêt kam idjumar punu. Ne kam memã, “Ba on”, anen arÿm amÿ pykabê Mateni'ÿr Xitu jabej tẽ.

*Me kudjÿ djào me kurwÿk môrja Paur kute amijã akre.
Ep 5.2; Pir 4.18*

¹⁴ Bar te idjumar punun mã Metîndjwÿnhmã ar amikînh jarê. Mÿkam? Bir, ta ne ar ijo djuw mex bar mã Kritu kôt ar amijo iban mã ikînh. Ikînh kute mrãmri ne me kute me kurê djwÿnh'ÿr meo ban kute 'ã àprãrn akubyn ôbikwa têpo ban kurwÿko pôx ne kînhja pyrãk. Nãm ã Kritu kôt amijo ibakam ikînh ane.

Ga, me krãkamngôn timerã krãpti: akubyn kurê djwÿnh kurÿm ban kurwÿko pôx nhym me kute kukãm prykôt pidjôrã rênh ne kute kudjÿ djà kudjÿ tÿx bôr nhym kudjÿ:ja pumÿ. Nhym kam ardjãnh me kunikôt prôt ne kute me kunio bikamÿr ja pumÿ. Ar badjwÿ ne bar pyka kunikôt Kritu'ã memã idjujarênh iba nhym me arÿm pyka kunikôt 'ã idjujarênh ma. Kritu ta kute kudjÿ djà mextire pyrãk bar me kunimã 'ã ajarê.

¹⁵ Nã bãm ar ã anen kam arÿm Metîndjwÿnh kînh. Kute mrãmri ne me kute kum kudjÿ djà mextire bôr nhym ardjãnh 'ÿr àbir nhym kute bãrn kînhja pyrãk. Nã bãm ar ã kum anen kam arÿm me jamãdjwÿ ã ane. Metîndjwÿnh kute amim me utãrjamê kute me kangajamê amê me jamã ne bar ije mÿjja kudjÿ mextire pyrãk ne memã Kritu'ã idjujarênh iba.

¹⁶ Nhym be, me ja ne me kum Kritu 'ã ar idjujarênhja kînh kêt. Ar ije mÿjja kudjÿ mextire ja pyrãk me kum kînh

kêt. Metîndjwýnh kute me kanga nhym me me biknor tokry djâkam biknor ja kadjy ne me kum kînh kêt. Nhym be, ate me ja ne me kum Kritu'ã ar idjujarênhja kînh. Ar ije mýjja kudjý mextire ja pyrâk me kum kînh. Metîndjwýnh kôt me tîn ne ar ba kadjy ne me kum kînh. Be, mýj me'õ ta ne àpênh djà ja kadjy tỳx? Kritu'ã ujarênh kadjy tỳx. Djãm ar ba? Arkati. Nhym be, Metîndjwýnh ne ar ijo ban ar imã tỳx jangij bar me kunĩmã 'ã idjujarênh ar iba. ¹⁷ Nhym kam me krãptĩ kute arĩk Metîndjwýnh kupa'ã kabên jarênh punu. Djã ne bar me kudjwa ã arênhho ane? Kati. Ar ba ne bar amijãno djan Metîndjwýnh kukwakam katât arênhkumrêx. Metîndjwýnh ta ne ar ipumũho nhỹ. Ar ije kupa'ã arênh nhym kute ar imã o pãnh karõ ne bar ã katât arênhho ane. Kritu ar imẽ amijo kajkep bar katât arênhkumrêx ne.

3

Paur ta kute amimex'ã amijarênh kêt.

¹ Djãm mrãmri ne ba ije ajte ar amã amimex jarênhmo kraxja? Kati. Ar ba ne bar ije amimex jarênh kêt. Djã ne bar me kwý kudjwa memã, nàr kon ar amã,

—Memã ar imex'ã pi'òk no'òk ne ar imã angã bar memã o tẽn o bõx. O bõx gê me arên arým ar imex man kum ar ikînh, ane? Ne kam ar amã pi'òko tẽn o bõx gar arên kôt arým ar imex man ar amã ar ikînh? Kati. Ar ba ne bar imã imex'ã pi'òk no'òk prãm kêt. Me kwý ne me mrãmri kum amimex'ã pi'òk no'òk prãm kumrêx. Nhym be, ar ba ne bar imã prãm kêt.

² Mýkam ne ar bajbit ar imã amimex'ã pi'òk no'òk prãm kêt? Bir, ar ga ne gar aje ar imex'ã pi'òk no'òk pyrâk. Ar ba ne bar ar amã Kritu jarê gar ar idjô'ã 'ỳr amijo akêx. 'Ỳr amijo akêx nhym arým ar ajo mex ne. Ar idjô'ã ne gar amex. Nhym kam me kunĩ kute ar idjô'ã ar amex pumũnh

ne kute ar amar. Ne kam jãm kute ar badjwý ar imex mar. Me kute ar apumũnh kute mrãmri ne me kute ar imex'ã pi'ôk no'ôk pumũnh pyræk. Tãm ne bar kuman ar amã,

—Ar ga ne gar aje ar imex'ã pi'ôk no'ôk pyræk, ane. Ar badjwý ar ije ar amex pumũnh ne ije ar amar ne arým imã ar ajabê:ê. Me kunĩ ne me kute ar amar.

³ Kritu ta ne ar amã ajamak bô gar adjumar djà ny. Nãm ar ajo kute mrãmri ne me kute pi'ôk no'ôk pyræk. Ar ba ne bar amã Kritu'ã ajarẽ gar arým tu amim markumrêx. Nhyam kam arým ar amã ajamak bô gar adjumar djà ny. Ga, Metĩndjwýnh Karõ tĩn ne ar baja ne kute ar amã ajamak bônh gar adjumar djà nyja pumũ. Kritu ne Karõ ar amã ajamak bô. Ga, me bakukãmãre kute mýjja tỳxo kênpo'ã no'ôkja pumũ. Djãm ã Kritu ar ajo ane? Kati. Bar ar amã Kritu'ã ajarẽ gar arým tu amim markumrêx ne arým adjumar djà ny.

⁴ Ar ba ne bar ar amã arẽ nhyam Kritu arým ar ajo mex. Tãm ne bar ije markumrêx nhyam mrãmri Metĩndjwýnhdjwý kute ar imar. ⁵ Djãm kam ar ba ne bar ije amim,

—Ba ne ba ije aro mex, anhỹro iba? Kati. Metĩndjwýnh ta ne ar imã 'ã karõ bar arým ar amã Kritu'ã ajarẽ nhyam kam ta arým ar amã ajamak bô.

Metĩndjwýnh kute Kritu'ã kabẽn ny jarẽnh mãmджи.

⁶ Ta ne me kadjy ar imã ijamak mex jadjà bar memã arẽnho iba. Metĩndjwýnh ne kute Kritu'ã kabẽn ny jarẽnh mãmджи bar arým kuman memã arẽnho iba. Djã nã bãm Môjdjê kudjwa memã kabẽn'ã kênpoti no'ôk tũmja jarẽnho iba? Kati. Metĩndjwýnh Karõ ne bar memã arẽnho iba. Mýkam ne bar memã kabẽn tũm jarẽnh kêt? Bir, ba ren ar memã tũm jarẽ nhyam ren me te: kute katàt kôt amijo ba prãmje ne ren ta amikôt axwe rã'ã ne.

Ne kam ren arým pãnh me biknor tokry djâkam akuno. Nhyim be, kati. Bar memã Metĩndjwýnh Karõ jarẽ nhyim me arým maro ba nhyim ta arým katàt meo ba. Nhyim kam me arým Karõkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

⁷ Me memã kēnpotikam kabēn jarēnho ba nhyim me arým mar kajgon ta amikõt axwe rã'ã. Ne kam pãnh arým akuno. Metĩndjwýnh mýjja týxo kēnpoti týx no'ók ne. Nhyim kam Metĩndjwýnh mexo umakõt Môjdjê nokre jadjēnh ne arým kēnpoti mýn memã o bõx. Ne kam memã Metĩndjwýnh kabēn jarēnho dja nhyim kabēn me: xkumrēx nhyim me maro dja. Maro djan te kute nokre 'ãno ãm ne omũnhmã. Metĩndjwýnh mexo uma djô'ã ne Môjdjê nokre jadjēnh nhyim me te kute omũnhmã. Nhyim kam adjēnh apêx tē:n arým tu apêxkumrēx. Nhyim Metĩndjwýnh kute Môjdjēmã kabēn jarēnh tũmjadjwý. Djãm me kute kabēn tũm kõt katàt amijo bamã? Kati. Me ta te: katàtmãn axwe rã'ã ne.

⁸ Nhyim be, Metĩndjwýnh Karõ ne gwaj bamã kabēn ny jarẽ. Kute gwaj bamã arēnh ja ne mexo kute Môjdjê kabēn tũm jakrenh mex ne. ⁹ Djãm Metĩndjwýnh kute Môjdjēmã kabēn jarēnh tũm punu? Kati. Mexkumrēx. Nhyim be, nãm me te memã Môjdjê kabēn tũm jarẽ nhyim me axwe rã'ã ne. Me ta amikõt axwe rã'ã ne. Axwe rã'ãn kam pãnh arým me biknor tokry djâkam akuno. Nhyim be, gwaj Karõ kabēn ma nhyim arým gwaj bamã týx jadjà gwaj arým katàt kõt ar amijo baba. Kam ne Metĩndjwýnh Karõ kabēn nyja arým mexo Môjdjê kabēn tũm jakrenh mex ne.

¹⁰ Kabēn nyja kute tũmja jakrenh mex nhyim tũmja me arým kute kum kĩnh kêt pyræk. ¹¹ Tũmja me kute 'ã ukangan mar kêtãmã. Nhyim be, pãnh kabēn nyja dja me mar rã'ã ne kõt amijo ba rã'ã ne. Kam nyja ne mexo kute tũmja jakrenh me:xi.

¹²⁻¹³ Bar Karõ kabên ny mar rã'ãn tu amiwÿr kute mÿjja jarênhja kamnhĩxkumrêx ne irãri memã kabên ny jarêno amirĩtkumrêx. Nhym be, Môjdjê ta ne kubêkào aminokre'ã pro. Metĩndjwÿnh mexo uma djô'ã nokre jadênh ne kam mebê idjaer kute omũnh kêt kadjy aminokre'ã pro. Nhym kam adjênh arÿm apêx. ¹⁴⁻¹⁶ Me abendjô'ã Metĩndjwÿnh kabên tũm jarê:. Ne akati jakam kute arênh rã'ã ne.

Nhym be, me kam amakkre kêt tẽ:n amakkre kêt rã'ã. Akati jakam me amakkre kêt rã'ã. Ga, gwaj baje kubêkào banokre'ã prokam baje mÿjja ngrirebit pumũnhja pumũ. Mebê idjaerdjwÿ ne me kute Metĩndjwÿnh mar ngrire. Nhym be, me kwÿ arÿm Bẽnjadjwÿr djwÿnh'ÿr amijo akêx ne kôt ar amijo ba. Kôt ar amijo ban arÿm mar rax ne.

Ga, gwaj baje kubêkào banokre'ã pro kêt kam baje mÿjja pumũnh rũnhja pumũ. Mebê idjaer kwÿdjwÿ ne me Metĩndjwÿnh mar rũnh. Nãm me Bẽnjadjwÿr djwÿnh'ÿr amijo akêx ne kôt ar amijo ba. Ne kam arÿm Metĩndjwÿnh mar rũnh ne. Nhym be, me kute Bẽnjadjwÿr djwÿnhkôt amijo ba kêtja ne me kute Metĩndjwÿnh mar kryre. Me amakkre kêt kam.

¹⁷ Be, Bẽnjadjwÿr djwÿnhjabê ne Metĩndjwÿnh Karõ. Bẽnjadjwÿr djwÿnh Karõ arÿm gwaj bamê amijo kajkep. Djã ne gwaj kam arek amim,

—Ba katãt Môjdjê kabên man kôt ar amijo iban arÿm Metĩndjwÿnhmã ijaxwe kêt, anhÿro baba? Kati. Gwaj baje amim anhÿr kêt. Metĩndjwÿnh ta ne gwaj bamã axwe kêt jarê gwaj arÿm kum bamex ne.

¹⁸ Ga, me kute kubêkào aminokre'ã pro kêt kam kute mÿjja pumũnh rũnhja pumũ. Gwaj badjwÿ baje Bẽnjadjwÿr djwÿnh mex mar rax. Ga, me kute ixekam mÿjja kumex pumũnh mexja pumũ. Gwaj badjwÿ ã Metĩndjwÿnh mar mexo ane. Ne maro baba:n arÿm kôt

ar amijo baba. Ta kute amijo ba pyræk kôt ar amijo baba. Kôt ar amijo baba: nhym arým amikôt gwaj bajo mexo tẽ. Gwaj kam arým bamexo amũ amikamẽn arým ta mexo bamex ne. Mỳj me'õ ne kute gwaj bajo mex? Bir, Bẽnjadjwỳr djwỳnh Karõ ne kute gwaj bajo mex.

4

Paur kute memã Kritu'ã ujarẽn'h'ã amijarẽn'h.

A Kô 1.12; Tex k 2.1

¹ Metĩndjwỳnh kum ar ikaprĩkam ne ar imã me'ã karõn ar imã,

—Dja ga memã Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Kritu'ã ujarẽn'h nyja jarẽnho aba, ane. Kam ne bar arým memã arẽnho iba. Djã ne bar memã arẽn'h'ã idjukanga? Kati. Bar memã arẽn'h'ã idjukanga kêtumrẽx ne memã arẽn'h ar o iba. ² Djã ne bar memã arẽn ate mebê amipdjun mebê mỳjja kupẽnho iba? Kati. Amrẽbê: ne ba mebê amipdjun mebê mỳjja kupẽn'hja kanga. Djã ne bar ari memã ijêx ne me noo ibiknoro iba? Nàr ijêxnhĩn ari me noo ibiknor ne Metĩndjwỳnh kabẽn kupa'ã memã mỳjja kwỳ jarẽnho iba? Arkati. Ar ba ne bar katàt memã arẽnho iba. Ar ije memã Kritu kabẽn jarẽnhkam djã ne bar ajmã ikuten kupa'ã amijo iba? Kati. Kritu kôt ne bar katàt ar amijo iba. Metĩndjwỳnh ta ne kute ar ipumũnh. Bar katàt ar amijo iban kam katàt memã arẽ nhym me arým amim,

—Nà. Nãm ar katàt me bamã arẽnhkumrẽx. Ga, katàt ar kute amijo baja pumũ. Ar mexkumrẽx. Dja ba amim ar kabẽn ma, ane. Dja me kunĩ ar ipumũn kwỳ arým ã amim ane.

³ Bar memã Kritu'ã ujarẽn'h ny jarẽnho iba. Djãm kam mrãmri we Kritu'ã ar idjujarẽn'hja bipdjurkumrẽx? Kon. Mrãmri, me kwỳ biknor prãmjabê bipdjurkumrẽx. Ga, me kute kubêkào aminokre'ã pron mỳjja pumũnh kêtja

pumũ. Mÿjja mebê bipdjur. Me biknor prãmdjwÿ mebê ikabên bipdjurkumrêx.

⁴ Kritisãmê Metĩndjwÿnh ar. Djãm ja ne uma rax nhym ikjê uma ngrire? Kati. Ar umao kute aben pyræk. Me kum amê ar uma:. Bar memã Kritis'ã ujarênh ny jarê. Ujarênh ny kute mrãmri ne memã irã djà pyræk. Gwaj baje amim Kritis markam gwaj baje mrãmri ne me kute irækam mÿjja kunĩ pumũnh mex pyræk. Nhym be, nã bãm ar me biknor prãmmã ujarênh ny jarê nhym mebê bipdjur nhym me kute amim mar kêtê. Me kute mrãmri ne me no rã kute mÿjja pumũnh kêt pyræk, ne te: kute marmã. Me kum Metĩndjwÿnhkumrêx kĩnh kêtja nhõ metĩndjwÿnh, Xatanaj ne arÿm memã amakkre kêt jadjà nhym me arÿm ajbit maro ba. Nhym kam arÿm mebê Kritis'ã ujarênh nyja pytàro ba. Kam ne Kritis'ã ujarênh nyja mebê bipdjurkumrêx.

⁵ Djã nã bãm ar memã,

—Ar ba dja gar tu amim ar imarkumrêx bar kam arÿm ar apytà, anhÿro iba? Kati. Bar kàj bê memã kum,

—Jeju Kritisãmê ne me kunĩ nhõ Bẽnjadjwÿr djwÿnh. Tãm dja gar tu amim markumrêx nhym arÿm ar apytà, anhÿro iba. ã Jejumã ar idjàpênh kute anhÿrkam ne bar ar amã idjàpênh ar iba.

⁶ Be, adjækamã Metĩndjwÿnh ta kabên ne, “Akamàt kô tykbit. Gê on a'u. Gê a'u akamàt kurwÿ”, ane. Ga, a'u kute mÿjja kunĩ kurwÿkam mÿjja kunĩ arÿm memã amirĩt mexja pumũ. Metĩndjwÿnhdjwÿ ne arÿm gwaj bamã bajamak bõ gwaj arÿm Kritis mar mex ne. Metĩndjwÿnh ne kute mexo, umao me kunĩ jakrenh. Tãm ne gwaj arÿm kuma. Kritis ne kute amijo ba mexkumrêx gwaj arÿm 'ã ujarênh ma. Gwaj baje Kritis mar o ne gwaj baje arÿm Metĩndjwÿnh mar. Metĩndjwÿnh ne kute mexo,

umao me kunĩ jakrenh. Tãm ne gwaj baje Kritu mar o kuma.

*Me kute ngyo ngôn̄h pyràk nhym Metĩndjwỳnh mekam ỳr.
A Kô 11.23; Kor 1.11*

⁷ Nhym be, gwaj ba ne gwaj baje mrãmri ne ngyo ngôn̄h pãnh ngrire pyràk. Gwaj bapãnh ngrire. Te gwaj bapãnh ngrire nhym gwaj bakam Metĩndjwỳnh nhỹ. Metĩndjwỳnhbê kumkati nhỹ. Mỳj kadjy ne gwaj bakam nhỹ? Bir, Metĩndjwỳnh ta dja gwaj bakam amityxo amirĩt nhym me arỳm ajbit rax ma. Dja me gwaj bamar kêt ne arỳm Metĩndjwỳnh ajbit ma. Ja kadjy ne gwaj bakam nhỹ.

⁸ Ar ije ngyo ngôn̄h pãnh ngrire pyràk. Me arĩk ar ibu'ã ar ijã kabẽn punu krãptĩ. Me ã kabẽn pytĩ: ane. Djã ne kam bar Jejumã idjãpênh'ã idjukanga? Kati. Bar 'ã idjukanga kêt ne kum idjãpênh rã'ã. Ne mã amim,

—Mỳj godja bar amijon? Mỳj godja bar amijon? ane. Djã nã bãm ar kam amim Metĩndjwỳnh kamnhĩx kêt got? Bar tu amim kamnhĩxkumrẽx.

⁹ Me ar ijo bikênho ba. Djãm kam Metĩndjwỳnh kute ar ikanga got? Kute ar ikanga kêtumrẽx. Nhym me arỳm pyka'ã ar imẽ bar nõ. Djãm kam bar arỳm ty? Kati. Ar itĩn ne ar iba.

¹⁰ Akati kunĩkôt me kute ar ibĩn pyma. Kute mrãmri ne amrêbê Jeju akati kunĩkôt me kute bĩn pyma pyràk. Nã bãm ã ar ije amikam me kute ar ibĩn pyma maro ane. Dja te me kute ar ibĩn pyma nhym Jeju mã ar ikam tĩn ne ar ijo ba. Bar kam itĩn ne nhym me arỳm ar ijã abenmã kum,

—Ga, ar tĩn rã'ãja pumũ. Mrãmri Jeju tĩn ne ar ba. Tãm ne ar utàr ar o ba, ane.

¹¹ Bar Jejumã idjãpênh ar iba nhym akati kunĩkôt me ar ibĩn pyma. Bar kam itĩn rã'ã ne. Nhym kam me arỳm ar ijã abenmã kum,

—Ga, ar tîn rã'ãja pumũ. Mrãmri Jeju tîn ne ar ba. Ta ne ar utàro ba, ane. ¹² Me kute ar ibĩn pyma bar itĩn rã'ã. Gar kam arỳm ar ipumũn arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm kôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne.

¹³ Kam ne me amrẽbê: memã kum,
 “Ba ne ba tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx. Ne kam arỳm memã arẽho iba.”

Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ar badjwỳ ne bar tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx ne kam memã arẽho iba. Dja te me kute ar ibĩn pyma bar tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx ne mã memã arẽnh ar o iba.

¹⁴ Nhym be, godja me mrãmri ar ibĩn jabej mỳj dja bar kam ikute? Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jejuo tîn ne. Ta dja Jejukôt akubyn ar badjwỳ ar ijo tîn ne ar ijo mõn arỳm amikabem ar ipumjuw. Ar gamẽ dja gwaj baro'ã kabem baku'ê. Tãm ne bar tu amim markumrẽx. ¹⁵ Akati kunĩkôt me kute ar ibĩn pyma. Bar itokry ne ikaprĩre maro iba. Mỳj kadjy? Bir, ar akadjy. Bar te itokry kumex nhym Metĩndjwỳnh mã kum ar ikaprĩ bar mã memã Kritu jarẽho iba. Gar kam arỳm ar ipumũn arỳm Metĩndjwỳnh djukaprĩ: man kam arỳm akĩ:nhkumrẽx. Akĩ:nhkumrẽx ne kum,

—Djũnwã, adjukaprĩ:kumrẽx. Imã akĩ:nhkumrẽx, anhỹro aba. Nhym gwaj babu'ã me krãptĩ: gwaj bapumũn arỳm kum Metĩndjwỳnh kĩnh. Ne kam tu amim markumrẽx ne adjwỳnhdjwỳ kĩ:nhkumrẽx. Kĩ:nhkumrẽx ne arỳm kum,

—Djũnwã, adjukaprĩ:kumrẽx. Imã akĩ:nhkumrẽx, anhỹro ba. Dja me krãptĩ: kum amikĩnh jarẽ nhym Metĩndjwỳnhdjwỳ arỳm kĩnhkumrẽx. Ja kadjy bar itokry o iba.

¹⁶ Dja me krãptĩ: kum amikĩnh jarẽ. Bar amikukãm ja man mã kam ikĩnh nhym kam arým irerek iwÿr bõx kêt. Memã ar idjujarẽnhkõt bar itokrymẽ ikapri maro iba. Maro iba: nhym arým ar ibê ar inhĩ kator mex ne. Nhym be, djãm kam ar irerekre? Kati. Te ar ibê ar inhĩ kator mex bar mã ikĩnh ne mã 'itÿx ne. Akati kunikõt mã 'itÿx ne.

¹⁷ Mÿj ne bar kuman mã ikĩnh ne mã 'itÿx ne? Bir, djãm me kute ar ijo bikẽnh rã'ã rã'amã? Kati. Me kute ar ijo bikẽnh 'ikrãn ne. Kam dja bar Metĩndjwÿnh'ÿr tẽn bõx ne ikĩnhkumrẽx. Djãm kam ar ikĩnh 'ikrãn ne? Kati. Dja bar kam ikĩnh rã'ã: rã'ã ne. Jakam ar ikapri. Metĩndjwÿnhkõt dja bar ikĩnhti:re. Tãm ne bar kuman mã ikĩnh ne mã 'itÿx ne.

¹⁸ Djãm gwaj baje mÿjja pumũnhja ne bar kõt ijamak bẽn? Me kute ar ijo bikẽnh ja nàr ar itokry ja nàr ar ikapri ja djãm kõt ne bar ijamak bẽn? Kati. Mÿjja pumũnh kêt kõt ne bar ijamak bẽn 'ãno dja. Gwaj baje mÿjja pumũnh ja dja ĩ kêt ne. Nhym be, gwaj baje mÿjja pumũnh kêt ne rã'ã: rã'ã ne. Metĩndjwÿnhkõt ar baban bakĩnhtire ja ne baje omũnh kêt rã'ã. Kàkwakam õ mÿjja baje omũnh kêt rã'ã. Mÿjja ja ne rã'ã: rã'ã ne. Ar ije mÿjja pumũnh kêt jakõt bar ijamak bẽn 'ãno dja. Ne kam mã ikĩnh ne mã 'itÿx.

5

Atemã me ĩ ny'ã ujarẽnh.

Pir 3.21

¹ Be, gwaj banhĩ ja kute mrãmri ne kubêkãtio kikre pyrãk. Pykakam ar babari gwaj kam nhÿ, banhĩ kute kubêkãtio kikre pyrãk ja kam nhÿ. Ga, me kute tẽmbê kubêkãtio kikre ngrãnhja pumũ. Gwaj badjwÿ gwaj on ty. Nhym be, arým gwaj batykkam gwaj arým Metĩndjwÿnh'ÿr tẽn arým atemã banhĩ ny. Metĩndjwÿnh dja gwaj banhĩ ny nhipêx gwaj kõt ar baba rã'ã: rã'ã ne.

Tām ne bar ije markumrēx. Gwaj banhī ny ne kute gwaj banhūrkwā ny pyrāk.

² Dja gwaj kàjkwamā tēn arỳm banhī ny. Kute mrāmri ne me kute kubēkà tūmo pōx ne ny jangjēnh pyrāk dja gwaj banhī ny. On jakam gwaj bamā banhī ny prā:m. Gwaj banhī ny prāmje kam ama:n kam amakbé bakangāngā. On gwaj banhī ja katyk ne tokry djaje bakangāngā. ³ Gêdja gwaj arỳm kàjkwakam banhī nyn bakajgo kêt. Ne bakadjwỳnhbit ar baba kêt. Gwaj banhī:ī.

⁴ Jakam gwaj banhī ja, kute kubēkatio kikre pyrāk ja, gwaj kam ar babari bakangāngā. Batokry djaje bakangāngā. Djām on gwaj bamā banhī kangan bakajgo prām, kàjkwakam bakajgo ar baba prām? Kati. Gwaj bamā on kàjkwakam banhī ny prām. Ne kam arỳm batyk kêt ne banhī nyn batīn ne ar baba rā'ā: rā'ā ne.

⁵ Ja kadjy ne Metīndjwỳnh gwaj banhipêx. Gwaj batīn ne ar baba rā'ā rā'ā kadjy ne gwaj banhipêx. Ga, me kute memā mỳjja rūnh nhōrmān kukām kute mỳjja kryre nhōrja pumū. Me amim kryre jamỳn arỳm amiwỳr mỳjja rūnh kamnhīxkumrēx. Gwaj badjwỳ. Metīndjwỳnh arỳm gwaj bamā Karō jano nhym arỳm gwaj bajo ba gwaj arỳm amim,

—Ga, Metīndjwỳnh arỳm kute imā karō janorja pumū. Ga, arỳm kute ijo baja pumū. Mrāmri dja ba kàjkwakam kôt itīn ne ar iba rā'ā: rā'ā ne, ane. Karō kute gwaj bajo bakam dja gwaj ā amim ane. Ne kam arỳm baje mrāmri ja markumrēx. Dja gwaj mrāmri kàjkwakam Metīndjwỳnhkôt batīn ne ar baba rā'ā: rā'ā ne. Tām ne gwaj baje mrāmri markumrēx ne amiwỳr kamnhīxkumrēx.

⁶ Ar ije itīn markam 'itỳx rā'ā ne. Kum idjapēnhkam 'itỳx rā'ā. Jakam ne bar arek inhī jakam ar iba. Arek kam ar ibari djām Bēnjadjwỳr djwỳnh'ỳr ar ibōx? Kati.

'ÿr ar ibôx kêt rã'ã. Ja ne bar ije mar. ⁷ Djãm jakam ne bar Bẽnjadjwÿr djwÿnh pumũnhbê ar iba? Kati. Te ar ije omũnh kêt bar tu amim Bẽnjadjwÿr djwÿnh markumrêx ne ar iba. ⁸ Ar ije markam 'itÿx rã'ã. Nhym be, ba ren ar on Bẽnjadjwÿr djwÿnh'ÿr tẽn bôx ne kôt ar iban ren ikĩ:nhkumrêx. Ba ren ar on tyn inhija kangan ren arek Bẽnjadjwÿr djwÿnhkôt ar iba. Ne kam ren ikĩ:nhkumrêx ne.

⁹ Kam ne bar arek kum idjãpênh iba. Arek pykakam inhĩ ja'ã ar iba jabej bar Bẽnjadjwÿr djwÿnhmã idjãpênh ne ije o kĩnh kadjy amima. Nàr bar ityk ne kàjkwamã itêm jabej bar Bẽnjadjwÿr djwÿnhmã idjãpênh ne ije o kĩnh kadjy amima. Ar ije o kĩnhmã ne bar kum idjãpênh ar iba.

¹⁰ Mÿkam ne bar ije o kĩnhmã? Bir, dja Kritu kàjkwakam krĩ djakam gwaj bamã nhÿ. Gwaj kam arÿm 'ÿr bôx ne kabem dja nhym arÿm gwaj bakukij. Pykakam gwaj ar babari gwaj baba mex jabej bakukij. Nàr, gwaj baba punu jabej bakukij. Gwaj kam arÿm prĩne amikôt kum amijarê nhym kam arÿm gwaj bakunĩmã o pãnh. Apÿnh gwaj banhĩ djari gwaj bamã o pãnh. Gwaj baje amijo baba kôt gwaj bamã o pãnh. Katàt gwaj baba mex jabej arÿm gwaj bamã o pãnh mex. Nàr ate gwaj amijo baba punu jabej arÿm gwaj bamã o pãnh punu.

Metĩndjwÿnh kute me kunĩo òbikwao ãm.

A Kô 4.2

¹¹ Dja gwaj baje amijo baba kôt gwaj bakunĩmã o pãnh. Kam ne bar Kritu'ÿr me 'wÿro iba. Me kute Kritu'ÿr amijo akêxmã me 'wÿro iba ne me axwe nêje ar me kukrào iba. Bẽnjadjwÿr djwÿnh pyma: bar arÿm kuman arÿm nêje ar me kukrào iba. Ne katàt ar amijo iba nhym Metĩndjwÿnh prĩne kute ar imar. Ar gadjwÿ ar aje ar imar jabej ne aje amim,

—Mrãmri ne Paur ar katàt kute amijo bakumrêx, anhÿr jabej.

¹² Wākam ne me we ar ijã,

—Ar wã ne ar ajte ar amã amimex jarênhô ba, ane. Djãm mrãmri me kabên? Kati. Wākam me kwÿ ta amimexo amran ar amã,

—Ba ne ba Kritu'ã idjujarênh mexkumrêx. Me kum ikĩnhkumrêx, anhÿro ba. Djãm mrãmri ne me kabên mex? Kati. Nãm me amijo 'êx. Djãm Kritu kabên kôt me kum me abê? Kati. Me jamã dja gar ar ijã ajarên memã kum,

—Paur ar kute katàt ar imã arênhkumrêx. Paur ar kute katàt Metĩndjwÿnh kabên marn kôt amijo bakumrêx, ane. Dja gar ã memã ane nhym me arÿm pijãm ne.

¹³ Djãm mrãmri ne bar we ajbãn ar amã amijarê? Nà. Kwãrik wãnh rã'ã. Bar we ajbã. Metĩndjwÿnh kadjy ne bar we ajbã. Nãr, djãm mrãmri ar ikrã mex ne katàt ar amã amijarênhkumrêx? Metĩndjwÿnh ta ne kute ar imar. Ar aje Metĩndjwÿnh mar kadjy ne bar katàt ar amã amijarênhkumrêx.

¹⁴ Kritu kum gwaj bajabê:ê. Kum gwaj bajabêkam ne gwaj bakunĩ pãnh ty. Gwaj badjwÿ bamã Kritu jabê:n arÿm 'ã memã badjujarênh prã:m. Dja me te Kritu'ã gwaj bakangrônho ba. Kwãrik wãnh rã'ã. Gwaj ty. Gwaj bamã batyk pyma kêt. Kritu gwaj bakunĩ pãnh tykkam gwaj badjwÿ gwaj bamã batyk pyma kêt. ¹⁵ Gwaj bakunĩ pãnh tykkam mÿj dja gwaj nê? Bir, dja gwaj amidjwÿnhbit maro babaja krãta. Ne kam Kritu maro baban kôt ar amijo baba. Nãm gwaj bapãnh tyn akubyn tĩn ne. Kam dja gwaj maro baban kôt ar amijo baba.

¹⁶ Arÿm gwaj bapãnh tykkam djãm kam ar ije me mar punu? Kati. Me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêt ja ne me kute me mar punu. Djã ne bar ã me mar punuo ane? Kati. Bar aminhijukri amidjan kam arÿm ar ije me mar punu kêt.

Mrãmri amrêbê ar ije Kritu mar punu. Djãm jakam ar ije mar punu rã'ã? Kati. Bar arÿm aminhijukri amidjan kam arÿm ije mar punu kêt.

¹⁷ Bir, mÿj ne ar ije me mar on? Bir, dja Kritu meo kra nhym me arÿm umar djà ny. Amrêbê ne me mÿjja tÿm kôt ar amijo ba. Ne jakam arÿm kute mÿjja tÿmkôt amijo baja arÿm krãtan arÿm mÿjja nykôt ar amijo ba. Be ga, me arÿm mrãmri prïne umar djà nykumrêxja pumÿ. Bar aminhijukri amidjan arÿm kute meo ny ja ma.

¹⁸ Metĩndjwÿnh ta ne arÿm prïne meo ny. Gwaj badjwÿ ne gwaj amrêbê Metĩndjwÿnho bakurê djwÿnh nhym ta arÿm gwaj bajo nyn gwaj bajo ôbikwa. Jeju Kritu arÿm tyn akubyn tĩn gwaj kam tu amim markumrêx. Nhym kam Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bajo ôbikwa. Gwaj bajo ôbikwan arÿm me'ã gwaj bamã karõ. Gwaj baje memã 'ã badjujarênhmã gwaj bamã karõ. Gwaj kam arÿm memã kum,

—Ga me aje Metĩndjwÿnho akurê djwÿnh. Nhym be, dja ga me tu amim Jeju markumrêx nhym arÿm me ajo nyn me ajo ôbikwa. Nã gwãm ã memã anhÿro baba.

¹⁹ Metĩndjwÿnh ta ne me kunĩo ôbikwao dja. Kritu arÿm tyn akubyn tĩn ne nhym me arÿm tu amim markumrêx nhym kam arÿm meo ôbikwa. Meo ôbikwan arÿm memã axwe kêt jarê nhym me arÿm kum mex ne. Nhym arÿm ar imã Kritu'ã ujarênhja jarê. Bar memã 'ã ajarênh memã kum,

—Dja ga me tu amim Kritu markumrêx nhym Metĩndjwÿnh arÿm me ajo nyn me ajo ôbikwakumrêx, ane. Tãm ne bar memã arênhô iba.

²⁰ Kam ne bar Kritu kabênkôt memã idjujarênh ar iba ne Kritu kukwakam 'ÿr ar ajwÿro iba. Ar aje Metĩndjwÿnh'ÿr amijo akêxmã ar ajwÿro iban ar amã,

—Dja gar tu amim Kritu markumrëx nhym Metĩndjwýnh arým ar ajo õbikwa, anhýro iba. Bar 'ýr ar ajwýro iba kute mrãmri ne Kritu ta mãn kute amiwýr me 'wýro ba pyræk.

²¹ Kritu amikam axwe 'õ mar kêt ne axwe kêt me:x ne. Nhym be, Metĩndjwýnh arým kum axwe jarẽ. Nhym mýj axwe'õja? Bir, gwaj ba bajaxwe pro. Nãm kum gwaj bajaxwe pro jarẽ nhym arým kute ta mãn axwe djwýnh pyræk. Nhym kam Metĩndjwýnh arým pãnh gwaj bamã axwe kêt jarẽ. Gwaj tu amim Kritu markumrëx nhym Metĩndjwýnh arým gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arým Metĩndjwýnh jaxwe kêtõ bajaxwe kêt. Kam dja gar tu amim Kritu markumrëx nhym Metĩndjwýnh arým ar ajo õbikwakumrëx.

6

¹ Metĩndjwýnh kêt ne bar idjãpênh ar iba. Kam ne bar arým ar amã arẽ. Metĩndjwýnh ne tu kum ar akaprĩ:kumrëx* ne ar amã ar ajamak bõ gar arým amim ama. Ar aje amim markam tu amim markumrëx ne kwãrik wãnh 'ã adjukanga kêt. ² Mýkam dja gar 'ã adjukanga kêt? Bir, Metĩndjwýnh ne arým gwaj bakukãmãremã kabên ne memã kum,

“On jakam ije me amar. Ga me imã amijarẽ ba arým me ama. Imã me akaprĩkam ne ba me ama.

Ë, on akati jakam ije me apytãr. Ba me apytãn arým me ajo djuw mex.”

Nãm ã Metĩndjwýnh gwaj bakukãmãremã ane. Badjwý kêt ar amã arẽ. Mytja tãmkam Metĩndjwýnh kum ar akaprĩ. Akati jakam kute ar apytãr. On 'ýr amijo akëx. Kwãrik wãnh 'ã adjukanga kêt.

* 6:1 Djãm ar ga ne gar ajaxwe kêt nhym pãnh kum ar akaprĩ Kati. Ar ga ne gar te ajaxwe kêtãm nhym arým ta kum ar akaprĩ.

Paur kute apÿnh kaprĩ djãri'ã amijarẽnh.

Kor 1.10

³ Ar ba ne bar amijaxwe nêje amijãno dja. Mÿkam ne bar amijãno dja? Bir, ba ren amijãno idjãm kêt ne ren arÿm ajmã ikute. Nhyam kam ren me'õ arÿm ijã,

—Djãm Metĩndjwÿnhmã ar àpênh wãkam ar mex? Kati, ar axwe ar ba, ane. Me'õ ren ar ijã anen ren arÿm Metĩndjwÿnh bê amijo akẽx. Me'õ kute Metĩndjwÿnh bê amijo akẽx karõ ne bar amijaxwe nêje amijãno dja. ⁴ Ne ar imrãnh kunĩkõt katåt Metĩndjwÿnhmã idjãpênhkumrẽx nhyam me kunĩ kute kõt ar imar.

Katåt kum ar idjãpênhkam te apÿnh ar ikaprĩ djãri ar ijo
ba bar kum idjãpênh'ã idjukanga kêt.

Ne ajte apÿnh itokry ma.

Ne ajte imã mÿjja prãm ne inhõ mÿjja kêt.

Ne ajte apÿnh mÿjjakam itĩn prãm.

⁵ Katåt kum ar idjãpênhkam me ajte mry kà punuo ar ikaprêprêk.

Nhyam me ar ibê ijê

nhyam me krãptĩ: ar ikam àkrên ar ikam kangao kumex.

Bar apÿnh idjãpênh tÿxo prĩne amidjôm ne.

Ne ajte apÿnh idjãpênh'ã ino tÿx ne inhõt kryre nhyam arÿm akati.

Bar ajte Metĩndjwÿnhmã amijajburo iba. Katåt kum ar idjãpênhkam bar ã ane.

⁶ Ne ajte kam prĩne amijaxwe nêje amijãno dja.

Ne ajte prĩne mÿjja mar mexkumrẽx.

Nhyam me ajte ar ijo ajkẽ bar bit ingyrykmãn ajte akubyn amijã ingyryk nê.

Ne kum ar idjãpênhkam ajte imã me kaprĩ.

Nhyam Metĩndjwÿnh Karõ ajte ar ijo ba bar mrãmri imã me abêkumrẽx.

⁷ Ne ajte katåt memã ikabên jarênhkumrẽx

nhyim Metĩndjwỳnh ajte ar ikôt àpênh tỳx.

Kum ar idjàpênhkam bar amijāno djan katàt ar amijo iba.
Ga, krākamngôn̄h kute kàxo kubêkà jangjên̄h ne
kute kurê djwỳnhbê amipytārja pumũ. Ar badjwỳ
ne bar inhō kàxo kubêkà jadjār mǎn pràbê amijāno
djan katàt ar amijo iba. Me kute ar imǎ ar ijaxwe
jarên̄h karō ne bar amijāno dja.

⁸ Nhyim me ajte kum ar ikĩ:nhkumrêx. Djām kam
ar ije amidjwỳnhbit mar ne Metĩndjwỳnhmǎ id-
jàpên̄hmǎ kanga? Kati. Bar mǎ kum apê.

Nhyim me ajte te mebê ar ikurê bar mǎ kum apê.

Nhyim me ajte te ar ikàxǎ abenmǎ kum,

—Djām ar wǎ mex got? ane bar mǎ Metĩndjwỳnhmǎ apê.

Nhyim kam me ajte te ar ikàxǎ abenmǎ kum,

—Me kum ar kĩ:nhkumrêx, ane bar mǎ kum apê.

Nhyim me ajte te ar ijǎ,

—Nǎm ar ta amijo Metĩndjwỳnh maro ba. Nǎm ar memǎ
'êx ne me noo biknoro ba, ane. Nǎm me te ar ijǎ
ane bar katàt kum idjàpên̄hkumrêx rǎ'ǎ.

⁹ Nhyim me ajte te ar ibê ate krǎn ba nhyim Metĩndjwỳnh
kute ar imarkumrêx. Nhyim ò me jadjwỳ kute ar
imarkumrêx.

Nhyim me ajte kute ar ibĩn pyma. Te ar ibĩn pyma. Ota, ar
itĩn rǎ'ǎ.

Nhyim me ajte mǎ ar ikaprêprêk. Ne te ar ikaprêprêk bar
ityk kêt.

¹⁰ Ne ajte ikaprĩ:ren ikaprĩ japôkmǎ mǎ ikĩnh.

Ne ajte ar inhō mỳjja kêt. Te ar inhō mỳjja kêt bar
memǎ Kritu'ǎ idjujarên̄h ar iba nhyim me arỳm
tu amim markumrêx. Me krǎptĩ ne me tu amim
markumrêx ne arỳm kôt Kritu nhō mỳjja kume:xo
ò mỳjja.

Te ar inhõ mỳjja kêt bar tu amim Kritu markumrêx ne arỳm Kritukôt ar inhõ mỳjja kunĩ.

¹¹ Krĩraxbê Kôritukam ar ga ne bar imã ar ajabê:. Kam ne bar prĩne amikôt ar amã amijarênhõ amirĩtkumrêx.

¹² Djã nã bãm ar ar abê amiptàn imã ar ajabê kêt got? Ar ga ne gar amã ar ijabê kêt. ¹³ Ar ije ar ajo ikramãn pràbê bar ar amã ikabên. Ar gadjwỳ dja gar amipãnh ar imã akabên mex jarên ar amã ar ijabê.

Me kute Jeju marbitõ aben nhikjê'ã kute memã karõ.

Ep 5.7; A Xim 2.4; Xij 4.4; Ped k 2.11

¹⁴ Ga, mry kute jênh bjêr kadj me kute o aben nhikjêja pumũ. Mry kute aben pyræk kambit ro'ã àpênh mex. Ar gadjwỳ ar aje me'õo anhikjêmã me kute amim Jeju marbitõ anhikjê. Kwãrik wãnh me'õ kute Jeju mar kêtõ anhikjê kêt ne ro'ã adjàpênh kêt.

Djãm me axwemẽ me axwe kêt kute aben pyræk ne ro'ã àpênh mex? Kati. Ga, a'umẽ akamãtmẽ ro'ã ba kêtja pumũ. Apỳnh ne ba. Ar gadjwỳ ne gar aje amim Jeju mar. Kam ar amã ajaxwe kĩnh kêt. Me kute Jeju mar kêtja ne me kum axwe kĩnh. Djãm ro'ã ar adjàpênhkam mex? Kati. Kam mex kêt.

¹⁵ Djãm Kritumẽ Berij axikôt kabên? Kati. Ar apỳnh kabên. Berij nhidji 'õdjwỳbê ne Xatanaj. Me kute amim Jeju mardjwỳ djãm me kute amijo ba kute me kute Jeju mar kêtja amijo ba pyræk? Kati. Me kute amim Jeju mar katàt ar amijo ba. Nhym be, me kute mar kêtja ate amijo ba. Me apỳnh ba.

¹⁶ Djãm Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam me kute kum amijarênh kadj apỳnh mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxja krĩ? Djãm Metĩndjwỳnhmã ja mex? Arkati. Me kute kam Metĩndjwỳnhmãbit amijarênhmã. Gwaj badjwỳ. Djãm gwaj baje Metĩndjwỳnhmã amijarênh ne

jãm mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarênhmã? Me kute Jeju mar kêtja kudjwa mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarênhmã? Kati. Gwaj baje me kute Jeju mar kêtja kudjwa kêt ne mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxmã amijarênh kêtãmã. Ga, Metĩndjwỳnh õ kikretikam ỳrja pumũ. Gwaj badjwỳ. Metĩndjwỳnh ne gwaj bakam nhỹ. Metĩndjwỳnh tĩn ne ar bakumrêx. Tyk kêtikumrêx. Tãm ne gwaj bakam nhỹ. Metĩndjwỳnh ta ne amrêbê: memã kum,

“Ba dja ba mekõt ar iban mekmẽ ar mrã. Dja me imã, ‘Me inhõ Metĩndjwỳnh’, ane ba meo iba rã'ã ne.”

Nãm ã amrêbê: me bakukãmãremã ane. ¹⁷⁻¹⁸ Ne kam ajte, “Kam, on me me kute imar kêtjamã akàx. Djãm me aje meo anhikjên me ro'ã adjapênhmã? Kati. Kwãrik wãnh. On me memã akàx ne ate ar aba.”

Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh me bakukãmãremã ane. Ne kam ajte memã kum,

“Kwãrik wãnh me axwe kõt ajaxwe kêt. Me axwe kõt ajaxwe kêt kam ba dja ba ibê abãmikumrêx. Ne kam arỳm ajo ikrakumrêx. Ajo ikra myikumrêx. Ajo ikra nikumrêx.”

Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh me bakukãmãremã ane. Bẽnjadjwỳr djwỳnh 'ityxo kubê kumkati ta ne memã ja jarê.

7

¹Ga, kute gwaj bamã mỳjja mex jarênhja pumũ. Mrãmri ne gwaj bamã kabên pydjın arê. Kam dja gwaj on wãnh bajaxwe kunĩ kanga. Baje amidjwỳnhbito kĩnh kadjy bajaxwe kunĩ gwaj on wãnh kanga. Bakabên punu kunĩkõt, badjapênh jaxwe kunĩkõt ne gwaj tu Metĩndjwỳnhbê amijo ajkê. Gwaj wãnh kunĩ kangan katat Metĩndjwỳnh kõt ar amijo baba. Gwaj kum bamexo amũ amikamên

prĩne ta mexo bamex. Gwaj bamã umakôt ã kum bamexo batẽmo ane.

Paur kute memã amikĩnh jarẽnh.

² Dja gar amã ar ijabê. Djã nã bãm ar ar ajõo ajkê? Djã nã bãm ar ar ajõo àpnu? Djã nã bãm ar ar ajõbê mỳjja 'õo iprõt? Arkati. ³ Djãm ar ije ar amã ajaxwe jarẽnhmã ne bar ar amã ja jarẽ? Kati. Arỳm bar ar amã,

—Gwaj baro'ã dja gwaj batĩn ne ar baba. Nàr kon ar atyk jabej gwaj baro'ã ty, ane. Nãm bãm ar ã imã ar ajabêo ane.

⁴ Nã bãm tu amim ar amex markumrêx ne prĩne ar amã amikôt amijarê. Nã bãm ar akam ikĩnh ne memã ar akam ikĩnh jarẽnh kumex ne. Nãm te apỳnh ikaprĩ djari iwỳr ban bõx ba ar amex djõ'ã akubyn ikĩnh ne amikĩnh ra:x ma.

⁵ Nã bãm ar amrêbê pykabê Mateni'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhyam kam apỳnh ar ikaprĩ djari mã ar iwỳr ban bõx bar te ityk djà kêt prãmje. Me kum ar ikurê:n ari ar ijo ba bar arỳm itĩn prã:m.

⁶ Nhyam be, me Batĩndjwỳnh kute me kaprĩo kĩnh ba tãm ne arỳm akubyn ar ijo kĩnh ne. Arỳm Xitu ar akurũm bõxkam ne bar akubyn ikĩnh ne. ⁷ Djãm bõxkambit ar ikĩnh? Kati. Kute ar imã ar ajarẽnh djõ'ã ne bar ajte ikĩnh. Nãm ar imã ar akam amikĩnh jarẽ. Nãm ar imã,

—Nãm me ar ajo ama: ne kaprĩre ne muwn mã memã kum, “Paur ne ba ar imã kĩnhkumrêx”, anhỳro ba. Nãm ã Xitu ar imã ar ajarẽnho ane. Ba kam arỳm Xitu kĩnh djõ'ã badjwỳ ar akam ikĩnhkumrêx.

⁸ Amrêbê ar ije ar amã pi'òk no'òkkam ne ba amim ingyryk ne amiman ar ajã amim,

—Ỳ, watĩre. Mỳkam ne ba arkum pi'òk no'òk ne arỳm arkum kaprĩ jadjà? ane. Djãm jakam ije amim anhỳr rã'ã? Kati. Ije inhõ pi'òko ije ar amã kaprĩ jadjàr ngrirebit.

⁹ Jakam ne ba ikĩnh ne. Mỳkam? Djãm ar akaprĩkam?

Kati. Gar akaprĩkam arỳm akubyn amima. Ba kam arỳm ikĩnh ne. Ar aje Metĩndjwỳnh kabẽn markôt gar arỳm akaprĩ. Akaprĩn arỳm akubyn amima. Ga, ar aje akubyn amimarkam ije ar ajo ibikẽnh kêtja pumũ. Ije pi'ôkkam ar amã ikabẽn'ã no'ôko ije ar ajo ibikẽnh kêtê.

¹⁰ Me kute arỳm amikam Metĩndjwỳnh kabẽn mar ne kôt kaprĩkam ne me arỳm amiman wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. 'Ỳr amijo akẽx nhym arỳm me utà. Djãm kute me utàrkam me amim ngryk ne kaprĩ? Arkati. Nhym be, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtjamã ne me kabẽn jarẽ nhym me arỳm amim ngryk ne amikam kaprĩ. Amikam kaprĩ kajgon wãnh axwemã iren kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx kêt ne arỳm akuno. Me biknor tokry djàkam akuno.

¹¹ Nhym be, amrêbê inhõ pi'ôk ar awỳr bôx ja ne gar amim arẽn aman arỳm amima. Amiman arỳm amijo mex prãm ne amijo mex ngry'ã ar ano kator me:x ne arỳm abenbê ar ajaxwe kurê. Abenbê ar ajaxwe kurẽn arỳm ar amã ajaxwe pyma:. Ne kam ijo ama:n arỳm inêje mã memã akabẽn. Ne kam me'õ jaxwe jabe:j ne axwemã akatorkumrẽx. Ar Metĩndjwỳnh kabẽn kôt akaprĩkumrẽxja pumũ. Ne kam arỳm ar amexo amirĩtkumrẽx. Ôbê ne ba ar amã apỳnh mỳjja kwỳ jarẽ. Gar arỳm jakam mỳjja kunĩkôt imã amimexo amirĩtkumrẽx ba arỳm ar ama.

¹² Ba amrêbê ar amã pi'ôk no'ôk ne. Me'õ jaxwe ne ba kuman pi'ôkkam arỳm ar amã arẽ. Nãm ar ajo ajkê ba kuman pi'ôkkam arỳm ar amã arẽ gar arỳm ama. Djãm ar aje jabit marmã ne ba ar amã arẽ? Kati. Ar aje badjwỳ imarmã. Ba ar ajã ino tỳ:x. Tãm ne ar aje marmã ne ba ar amã arẽ. Mrãmri ne ba ar ajã ino tỳxkumrẽx. Metĩndjwỳnh ta ne kute imar. ¹³ Ar aje ar imar ne akubyn ar akĩnhkam bar badjwỳ ar adjô'ã akubyn ikĩnh.

Nhym Xitudjwỳ ar awỳr bôx ne bit umar punure. Gar kam akunĩ arỳm aêrbê o kĩnh nhym arỳm ar akam kĩnhkumrêx. Ne kam arỳm amrê tẽn iwỳr bôx ne imã ar ajã ajarê bar badjwỳ arỳm ô'ã ikĩnhtire. ¹⁴Nã bãm Xitumã ar amextire jarê. Djãm kam ikabẽn kajgon arỳm kam ipijãm ne? Kati. Ije amrêbê ar amã ikabẽn kunĩ jarênhja ba ar akônkh kudji. Ije Xitumã ar amex jarênhdjwỳ ba ar amex kônkh kum arê. Nhym kam ta ar awỳr bôx ne arỳm ta ar amex pumũnhkumrêx.

¹⁵Ne kam ta ajte akubyn jakam bôx ne akubyn amijo tẽn ar ama:ro nhỹ. Nãm ar awỳr bôx gar akunĩ aje kabẽn maro akumex. Nã gãm ar atertet ne kum akabẽn mexbit jarê. Nãm akubyn amijo tẽn ar amaro nhỹn arỳm amybỳm kum ar ajabê:ê. ¹⁶Kam ne ba arỳm ate ikrãn amim ar amexbit man arỳm ar akam ikĩnhkumrêx.

8

Kute me ôdjãnh'ã memã karõ.

Kar 11.29; Rô 15.25; Kô k 16.1; Xim k 6.18

¹ Kam, akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã pykabê Matenikam me arê. Ga, Matenikam apỹnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djari ne me ukapřikumrêxja pumũ. Djãm me ta ne me ukapřĩ? Kati. Metĩndjwỳnh ta ne kum me kapřĩ ra:xi nhym me arỳm kuman arỳm ô'ã kum me kapřĩkumrêx. ² Nãm me te amikam tokry ne kapřĩ kumex man arỳm apôkmã amikam kĩnh kati ma. Nãm me te ô mỳjja ngrire ne memã mỳjja nhõr pã:m. Nãm me tu ôdjãnh:re ne memã mỳjja kumex ngã.

³ Be, apỹnh me àpênh djà kôt ne me kute apỹnh pi'ôk kapřĩ jamỳnh. Me kwỳ ô pi'ôk kapřĩ rax nhym me kwỳ ô ngrire. Djãm Matenikam me ô pi'ôk kapřĩ rax? Kati, me

õ ngrire. Nãm te me õ pi'òk kaprĩ ngriren memã kumex ngã. Ba ne ba omũ. Me ta ne me memã kungã.

⁴ Nã bãm bit akubyn memã nẽn memã kum,

—Kati. Ar anhõ pi'òk kaprĩ ngrire. Kõt dja gar memã ngrirebit ngã, ane. Nnym ar imã,

—Kati. Djeruxarẽkam Jeju nhõ me ja ne me õ mỳjja kêt ne kum prãm. Bar kam imã me kaprĩ. Ar ba dja bar memã kumex ngã, ane.

⁵ Bar kam me kute memã pi'òk kaprĩ nhõrkam ama. Nnym kam me ta kumrẽx ar ijaêrbê Metĩndjwỳnhmã amingãn amim,

—Ba katàt Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn man kõt amijo iba mex, ane. Ne kam amim,

—Ba Paur kabẽn man kõt amijo iba mex, ane. Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ne me ã ane. Ne kam me kadjy ar imã pi'òk kaprĩ ngã. ⁶ Matenikam me ã ane bar kam Kôrituwãkam ar abaja'ã Xitumã karõ. Ta ne amrêbê ar awỳr bõx ne ar amã arẽ. Gar kam arỳm memã pi'òk kaprĩo atommo krax. Nnym kam jakam ar iwỳr bõx. Kam ne bar ar ajã Xitumã karõn kum,

—Dja ga Kôritukam memã arẽ gê me mrãmri ukaprĩkumrẽx ne pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mẽnhkumrẽx, ane.

⁷ Akmere àpnhĩre ar, gar arỳm amex ne arỳm tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽxo aba. Ne aje kabẽn jarẽn me:xkumrẽx. Ne aje kõt mỳjja kume:x mar. Ne mrãmri akabẽnkumrẽx ne amã ar ijabê:kumrẽx. ã amexo ane. Nnym be, dja gar mekam adjukaprĩdjwỳ ne me kadjy pi'òk kaprĩo atomkumrẽx.

⁸ Djãm ar ba ne bar amirax pumũnh nhirãm ar amã,

—Ar iraxja man ar ikabẽn kõt memã o atomkumrẽx, anhỹro iba. Kati. Nã bãm ã ar amã anhỹr kêt. Matenikam me ja kumrẽx ne me memã o atomo tẽn inomã kumẽ.

Ar gadjwỳ ar aje ar ikabên mar ne aje memã o atomo atêm ne inomã mênhmã. Djãm mrãmri ne gar amã ar ijabêkumrêx? Ar amã ar ijabêkam dja gar o atomkumrêx.

⁹ Bênjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ta ne tu ukapríkumrêx. Tãm ne gar arỳm aje mar. Nãm õ mỳjja kumex. Mỳjja kunĩ ne õ mỳjja. Nãm te õ mỳjja kunĩn arỳm ar akadjy õ mỳjja kêt. Gar kam arỳm mỳjja kumexo anhõ.

¹⁰ Ba kam arỳm ja man ar amã arê. Be, amũ amex ja'ã ne gar akumrêx aje memã pi'òk kaprĩ nhõr prãm ne arỳm o atommo krax ne. ¹¹ Jakam dja gar o atomo tẽn inomã mênhkumrêx. Djãm ar aje memã õr prãm ne o atommo krax ne katêri krã'yrkam mex got. Kati. Gar amã memã õr prãm ne ajte o atomo tẽn inomã mênhkumrêx. Kambit arỳm mex. Ar aje apỳnh adjàpênh pãnh pi'òk kaprĩ jamỳnh kôt dja gar memã ikjê rên memã o atom.

¹² Be, me kute memã õr prãm kumrêxja ne Metĩndjwỳnh kute me mar ne arỳm mekam kĩnh. Djãm me'õ nhõ mỳjja kêt kam dja Metĩndjwỳnh memã kum, “Memã angã”, ane? Kati. Me õ mỳjja rax gêdja 'ã akren pi'òk kaprĩ rax ngã. Nhy m be, me õ mỳjja ngrire dja 'ã akren pi'òk kaprĩ ngriren kum kungã.

¹³ Djãm ar aje memã õr nhy m me kum prãm kêt gar ajte me pãnh anhõ mỳjja kêt mã ne ar amã prãmmã? Djãm ja kadjy ne ba ar amã arê? Kati. Gêdja ar anhõ mỳjja nhy m amũ me õ mỳjja nhy m kam ar ajõ'ã kàtãm kêt. Gamẽ amũ me wãmẽ gêdja ar anhõ mỳjjao aben pyræk. Ja kadjy ne ba ar amã ikabên. ¹⁴ Jakam arỳm ar anhõ mỳjja kumexkam ar aje memã kwỳ nhõr nhy m memã prãm kêt mã. Nhy m kam ajmãkam gar me pãnh amã prãm jabej nhy m me õ mỳjja kumex jabej. Ne kam arỳm amipãnh ar amã mỳjja ngã. Gar kam anhõ mỳjjao aben pyræk. ¹⁵ Me bakukãmãre kute

djwÿbê mÿj ne jao atomo bakam ne me ã ane. Amrêbê: ne me'ã memã kum,
 “Nãm me djwÿo atom kumex nhym me mãnhtkutã ne. Ne djwÿ'ã kàtàm kêtne.

Nhym me jadjwÿ djwÿ ngrireo atom nhym me mãnhtkutã ne. Ne me'ã 'ã kàtàm kêt ne.”

Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, me kunĩ ò djwÿ nhym me'ò'ã djwÿ'ã kàtàm kêtja pumũ.

Kute me'ÿr Xitu ar anor kadjy.

¹⁶ Be, Metĩndjwÿnh ne Xitumã amak bô nhym kute ar amarkumrêx. Kute ba ije ar amar pyrãk ne ã ar amaro ane. Ba kam Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarê. ¹⁷ Bar Xitumã ar ajã karõn kum,

—Dja ga memã arê gê me pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mênhtkumrêx, ane.

Nhym ar imã,

—Be, mrãmri. Dja ba ã memã ane, ane. Ne kam ta kadjy ar awÿr tẽn prãmrumrêx. Ne kam arÿm kute ar awÿr pi'òko tẽn ne kute o bôxmã gar aje omũnhmã.

¹⁸ Bar ar ajã Xitumã karõn kam kôt ije gwaj bakamyja 'òdjwÿ janormã. Gwaj bakamy jamê Xitu ar ar awÿr tẽnmmã. Ar ikamy ja ne àpênh mexkumrêx. Kute Kritu'ã ujarênh ny jarênhkam àpênh mexkumrêx. Me kute amim Jeju mar kunĩ apÿnh kôt ar aben pydjio ba djãri kunĩ ne me abenmã mex jarê. ¹⁹ Me kute Jeju mar ta ne me amijo utàn ar imã,

—Gwaj bakamy ja dja ar ikabên kôt ar akôt pi'òk kaprĩo tẽn memã kungã, ane. Gwaj bakamy ja ne bar kuman kumrêx Xitu kôt ar awÿr ano. Dja ar bôx gar me kadjy pi'òk kaprĩo atom inomã mênhtkumrêx. Ar badjwÿ dja bar ï ar awÿr tẽn bôx gar ar imã pi'òk kaprĩ ngã bar Xitumê ro'ã arÿm Djeruxarê'ÿr o tẽn. 'ÿr o tẽn o bôx ne iro'ã memã

kungã. Me ar ikôt Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy dja bar ã o ane. Ar aje memã òr prãm nhym me kute jadjwý mar kadjy dja bar ã o ane.

²⁰ Godja bar memã pi'òk kaprĩ kumexo tẽn memã kungã. Nhym kam me ar ikôt gwaj bakamy tẽmja pumũn ar ijã ar idjàkĩnhĩ nhôr kêt. ²¹ Dja bar iro'ã katàt memã o tẽn o bõx. Metĩndjwýnh dja katàt ar ije amijo ibakôt ar ipumũ. Nhym pykakam me ar badjwý dja me katàt ar ije amijo ibakôt ar ipumũ.

²² Kam gwaj bakamy ja Xitu kôt ar awýr tẽmmã. Dja bar kam gwaj bakamy 'òdjwý jano nhym arkôt tẽ. Gwaj bakamy jadjwý ne mexkumrẽx. Metĩndjwýnhmã àpẽn kunĩkôt gwaj bakamy ja mrãmri kum ukanga kêtumrẽx ne kum àpẽnhkumrẽx bar arým amim omũ. Nhym tu amim ar amarkumrẽx. Kam ne ar akadjy àpẽn prãmumrẽx. Gwaj bakamy jadjwý dja arkôt ar awýr tẽ.

²³ Nhym Xitudjwý. Be, tãmjamẽ ne bar iro'ã apê. Ne kam arým ar iro'ã ar akam idjàpẽnhmã. Nhym gwaj bakamy ar jadjwý, apýnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djàri ne me ar ano. Nhym kam ar arým me kabẽn kôt ar awýr tẽmmã. Kute memã Kritu raxo amirĩt kadjy ar awýr tẽmmã.

²⁴ Kam dja gar pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mẽnhkumrẽx. Nhym ar arým o ar amarkumrẽx. Ar amã ar abêja markumrẽx. Nã bãm ar mã memã ar ajarẽnho iba. Ar akam ar ikĩnh jarẽnho iba. Dja gar pi'òk kaprĩo atomo tẽn inomã mẽnhkumrẽx gê ar pi'òk kaprĩ pumũnhkumrẽx. Kam dja ar abenmã kum,

—Mrãmri Paur kabẽnkumrẽx, ane. Kam gẽdja ar akubyn ò pykakam bõx. Bõx ne apýnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djàri memã ar ajarẽnho ba. Ne memã kum,

—Mrãmri ne me ôdjànkhkumrêx. Nãm me arÿm pi'ôk kaprïo atom. Djeruxarêkam me kute Jeju marja kadjy ne me arÿm pi'ôk kaprïo atomkumrêx, ane. Dja ar ã ar ajarêngo ane.

9

¹⁻² Djãm ar aje amijã pi'ôk kaprï nêrnã ne ba ajte ar amã arê? Kati. Ar aje pi'ôk kaprïo atommã ne ba ar amã arê. Ar ga ne gar aje Jeju nhõ me jamã o atom prãmkkumrêx. Arÿm ba ar apumün Matenikam me jamã ar ajarêngo iba. Nã bãrn memã kum,

—Onij, pykabê Akajakam krïraxbê Kôritukam me ja ne me arÿm kute memã ôr prãmkkumrêx. Amü amex ja'ã me kute memã ôr prãmkkumrêx. Nã bãrn ã ar ajã memã anhÿro iba nhym kam me ar akudjwa kute memã ô pi'ôk kaprï nhôr prãmkkumrêx.

³ Kam, ar aje pi'ôk kaprïo atomo atêm ne inomã mênkh kadjy ije ar awÿr gwaj bakamy ar anormã. Ar ga ne gar imã,

—Dja bar o atomo tên inomã mênkhkumrêx, ane. Kam dja gar o atomo tên inomã mênkhkumrêx nhym kam ikabên dja kajgo kêt, Matenikam me jamã ikabên ja dja kajgo kêt. Nok ba ren ikabên kajgo. Ije memã kum,

—Kôritukam me ja kute ôr prã:m, anhÿrkam gar ren katêri pi'ôk kaprïo atom krãta ba ren arÿm ikabên kajgo.

⁴ Dja ba ar awÿr tẽ nhym Matenikam ar ja'õ ikôt ar awÿr têm ne ar awÿr bõx jabej. Kam bar ren ar awÿr bõx ga ren ar arÿm pi'ôk kaprï katêri o atom krãta nhym ren Matenikam ar jamê ba ren ar ar apumün ren arÿm ar akam ren ar ipijãm ne. Ga ren ar gadjwÿ kam apijãm ne. Ba ren ar amim,

—Nã bãrn ar bit tÿx'ã me kamnhÿxkumrêx nhym meo mõn tu krãta. Bar kam arÿm ipijãm, ane.

⁵ Gwaj bapijãm karõ ne bar abenrnã kum,

—Gwaj amikukãm bakamy ar ano, ane. Ne kam arkum,

—Dja gar me'ÿr atêmkumrêx ne me'ÿr bôx nhym kam me arÿm ar ikukãm pi'ôk kaprío atomo tên inomã mênhkumrêx. Nã bãm ar ã arkum ane. Dja ar ikabên ja man ar awÿr bôx ne ar amã arê. Arÿm ne ba amrêbê ar amã arê. Ar aje o atomo atêm ne inomã mênhmã ba ar amã arê. Djãm me kute pi'ôk kaprĩ'ã ngryk ne amim,

—Je tô, mÿkam ne me ibê pi'ôk kaprĩ jamÿnho ba, anhÿrkam mex? Kati. Kam mex kêtikumrêx. Dja gar o atomo tên inomã mênhkumrêx bar arÿm ar awÿr bôx gar arÿm anhôdjàn̄h ne akĩnhkumrêx. Ne kam arÿm me kadjy ar imã angã. Kam dja bar arÿm Djeruxarêmã o tên o bôx ne arÿm memã kungã.

Me kĩnh ne kute memã mÿjja nhôr raxmã.

Kô k 16.2; Xim k 6.18; Idja 13.16

⁶ Ba ar amã arê gar ama. Godja me 'y ngrêre ne kren kam djwÿ ngrêre ne o atom. Nâr, godja me 'y kumex ne kren kam djwÿ kumex ne o atom. Tãm dja gar anhô pi'ôk kaprĩ'ã ama. ⁷ Djã gãm ar abenã ar anhô pi'ôk kaprĩ jakre kumrêx ne amim,

—Be, kôt dja ba memã amikutã kwÿ ngã, anen kam memã angã. Kwãrik wãnh 'ã maje amim,

—Dja ba memã kwÿ ngã nhym ibê kêt ba ajmã nê, anhÿr kêt. Nâr, kwãrik wãnh 'ã maje amim,

—Gê me imã 'ã àpnên̄h tÿxmã ba kam memã kwÿ ngã, anhÿr kêt. Mÿkam? Bir, dja me ôdjàn̄h ne kĩnh ne memã mÿjja ngã nhym Metĩndjwÿnh arÿm kum me kĩnhkumrêx. Tãm dja gar ama.

⁸ Djãm Metĩndjwÿnh ôdjÿ got ar abê mÿjja 'ô nêmã? Kati. Dja ar amã mÿjja kunĩ ngã. Djãm kute ar amã mÿjja ngrêre nhôrmã? Kati. Mÿjja kumex dja tu ar amã kungã gar arÿm akĩnhkumrêx. Ar gadjwÿ dja gar akati kunĩkôt

mekam adjukaprīkumrēx. ⁹ Ikabēnja kôt ne me amrêbê: memã arēn memã kum,

“Arÿm ne amikutã me ò mÿjja kêt mã ò mÿjja ngrà. Nãm katàt amijo bakumrēx rã'ã: rã'ã ne.”

Nãm me amrêbê ã me bakukãmãremã ane nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne.

¹⁰ Ga, me kute pur kreo mörja pumũ. Metĩndjwÿnh ne me kute kre kadjy kute memã 'y nhör. Ne kam kute memã djwÿ nhör. Me ò kwÿ krēn djã'ã kute memã ör. Mÿj'ã ne ba ar amã ja jarē. Bir, ar aje memã mÿjja nhör'ã ne ba ar amã ja jarē. Metĩndjwÿnh ta dja ar apumũ. Dja gar me ò mÿjja kêt mã amikutã anhõ mÿjja kwÿ ngã nhym arÿm ar apumũn ar amã mÿjja kumex ngã. Ar aje memã mÿjja nhör jakrenh mex ne ar amã kungã. Ga, me kute mÿjja 'y kumex ne kren arÿm ò djwÿ kumex ne kute o atomja pumũ. Ar gadjwÿ dja gar memã mÿjja kumex ngã. Nhym Metĩndjwÿnh arÿm pãnh ar amã mÿjja kumex ngã gar arÿm katàt ar amijo aban kum amexkumrēx ne.

¹¹ Ar anhödjànhkam mÿj dja Metĩndjwÿnh ar amã nē? Bir, dja mã ar amã mÿjja kumex ngã gar mã amikutã memã anhõ mÿjja kwÿ ngã. Anhödjành ne mã memã angã. Dja gar ar imã amikutã ar anhõ pi'òk kaprĩ kwÿ ngã bar kubyn arÿm memã ar anhõ pi'òk kaprĩ tēn memã kungã. Dja me ar anhõ pi'òk kaprĩ byn arÿm Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarē. Gwaj badjô'ã kum amikĩnh jarē.

¹² Dja gar Jeju nhõ me jamã angã nhym me arÿm o amikĩnh. Djãm me o amikĩnhbit? Kati. Dja me kĩnh ne ar adjô'ã Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarēho kumex. ¹³ Ne kam ar amarkumrēx ne arÿm Metĩndjwÿnhmã kum,

—Mrãmri ne me kute Kritu'ã ujarēnh ny markumrēx ne arÿm akabēn kôt òdjànhtire. Òdjànhtire ne arÿm amikutã ar imã ò mÿjja kwÿ ngã arÿm amũ me kum prãm kunĩmã

kwÿ ngã. Bar kam arÿm amã amextire jarẽ, ane. Ar aje memã pi'òk kaprĩ nhõrkam dja me ã Metĩndjwÿnhmã ane.

¹⁴ Ar aje memã pi'òk kaprĩ nhõrkam dja me kum ar ajabên arÿm ar akadju Metĩndjwÿnhmã kabên ne kum,

—E kum, Djünwã, me kĩnh djà rax ne ga memã angã nhym me arÿm adjô'ã ar imã pi'òk kaprĩ jano. Bar kam amã amextire jarẽ, ane. Dja me ã Metĩndjwÿnhmã ajã ane.

¹⁵ Mÿj kĩnh djaja ne Metĩndjwÿnh memã kungã? Bir, Kraja ne arÿm memã kungã. Nãm gwaj bakunĩmã kungã. Kra ra:xi. Mÿj me'õ ne kute prĩne 'ã ujarênh mex kadju 'ÿr bõx. Arkati. Kra ra:x ne gwaj bamã kungã gwaj kam kum amikĩnh jarẽ.

10

Mrãmri ne Kritu kute Paur janorkumrẽx.

¹ Ga, Kritu kabõt kati ne kute memã prĩ mex ne ar meo baja pumũ. Ja ne ba kuman arÿm ar amã ikabên mex jarẽ. Ar gadjwÿ dja gar Kritu man badjwÿ ikabên ma. Ba ibê Paur ikabên ma. Wãkam me'õ ar memã kum,

—Paur ne amybÿm kute tÿx pyræk ne me ÿtãri 'ÿr bõxkam kum me uma:, ane. Djãm mrãmri me kabên? Kati.

² Dja gar on ikabên ma. Got ba ren ar awÿr bõx ne tu ar amã ibên tÿ:x ne. Nã bãm anhÿr djwÿnhràam amim,

—Dja ba wãkam bõx ne ar kwÿmã ibên tÿx jabej, ane. Ar akwÿ aje amim,

—Paur ne amidjwÿnhbito kĩnh ne axwe ar ba, anhÿro abakam ba ibõx ne ije ar akwÿmã ibên tÿx karõ ne ba ar amã,

—Dja gar on ikabên ma, ane. ³⁻⁵ Ga, me kurê djwÿnh me'ÿr bõxja pumũ. Me'ÿr bõx nhym me arÿm àbêr djà jamÿn o me'ÿr prõt ne arÿm aminêje me aê. Pykakam ne me ã aminêje meo ane. Djã ne bãm ar ã me kudjwa ane. Kati. Nã bãm ar ije pykakam me àbêr djà jamÿnh kêt.

Metīndjwỳnh ne tỳ:x. Bar tỳxo itỳx ne me nêje ikaběno me ity nhym me arỳm anhikrê.

Ga, me kurê djwỳnh kwỳ kute aminêje kikre tỳ:x nhipêxja pumũ. Nhym be, me tỳxo me ja jakre ne me arỳm me'ã kikre kate. Ne kam arỳm pardja'ã me pa 'amỳn meo ban meo bôx nhym kam me arỳm memã àpênh ar ba.

Me kwỳ jadjwỳ ne me kute me bakurê djwỳnh pyræk. Me 'êxnhĩ. Metīndjwỳnh ne kute gwaj bamã amijã ujarênh pydji baje mar pydjimã nhym me arỳm 'êx ne ta amijo Metīndjwỳnh mar mex ne arĩk kupa'ã memã 'ã ujarênh punu. Nhym kam me arỳm me ma:ro ba. Nhym me Metīndjwỳnh kupa'ã apỳnh mỳjja rũnh jarênh mebê Metīndjwỳnh kaběnkumrêx kurênh arỳm me noo akno. Nãm me memã 'êx ba. Me kaběnh 'êxnhĩ ne kute mrãmri ne me õ kikre tỳx pyræk. Bar kam ikaběno me ity nhym me arỳm ar imã rerekre. Ar imã rerekre nhym me arỳm katåt Kritu'ã ujarênh man katåt kaběnh kôt ar amijo ba. Kam ar ije mrãmri ne me kute me pardja'ã me pa 'amỳnh ne me meo ban meo bôx pyræk nhym me arỳm Kritu kôt amijo ba.

⁶ Ar gadjwỳ dja gar prĩne Kritu kaběnh kôt amijo aba mex ba arỳm bôx. Bôx nhym ar ajõ ate aje ar amijo aba prãm rã'ã ba arỳm ar amã iběnh tỳx gar arỳm pãnh atokry.

⁷ Ar akwỳ ne gar abenmã,

—Djã ne Kritu Paur jano? Kati, anhỹro aba. Ba ar amã arê gar ama. Djãm gwaj baje me krākàbit pumũnh ne kam arỳm amim, “Tãmwã ne mex”, ane nàr, “Tãmwã ne mex kêt”, ane. Djãm gwaj baje me krākàbit pumũnho ne arỳm prĩne me mar mex? Kati. Djãm mrãmri Kritu ar ajo bakumrêx gar arỳm ama. Aje mrãmri markumrêx jabej ar badjwỳ ar ima. Djãm Kritu kute ar ijo ba kêt got? Ar badjwỳ mrãmri Kritu kute ar ijo bakumrêx. Gwaj ba ne

Kritu kute gwaj bajo bakumrêx. Gwaj baje aben pyrâk. Tãm dja gar ama.

⁸ Ba ren ar amã ar irax jarênh kume:x. Djã ne ba ren kam amikam ipijãm? Kati. Mrãmri ne Bênjadjwÿr djwÿnh ar ba ar ijã irax mênhkumrêx. Ar akadjy ar ijã ar irax mênhkumrêx. Djãm ar ije ar amã ibên tÿx kadjy ne ar ijã rax mê? Kati. Bar Kritu'ã ar amã ajarê gar mar mexo amũ amikamên mar rax. Ja kadjy ne Bênjadjwÿr djwÿnh ar ijã rax mê.

⁹ Ba ren ajte ar amã amirax jarênh kumex. Nhy m be, kati. Me kute ar amã,

—Paur ne ar amã pi'ôk no'ôko kute ar ajaêr prãm, anhÿr. Djãm mrãmri? Kati. Ije ar ajaêr prãm kêt. ¹⁰ Me kwÿ ta ne me arík ijã kabên ne ar amã,

—Paur ne pi'ôkkambit we kabênkumrêx ne tÿ:x. Djãm mrãmri ne tÿxkumrêx? Kati. Dja ta anhÿtãri ar awÿr bôx ne arÿm rerekren kabên punure gar amã kabên kÿnh kêt, ane. Nãm me kwÿ ã ijã ar amã ane.

¹¹ Gora gê wãkam me'õ ar ajte ikabên ma. Amybÿm ar ikabên kajgo kêt. Pi'ôkkam ar amã ar ikabênkumrêx. Dja ba wãkam ar awÿr bôx ne wãkamdjwÿ itÿxkumrêx. Ar ije pi'ôk no'ôkkam 'itÿx kêt itÿxkumrêx.

¹² Me kwÿ ta ne me amiraxo àmra ba. Me kum me kÿnhmã ne me ta amijo àmra ba. Djãm ar ije amijo me urâk? Kati. Djãm ar ije me'ã amijakreo iba? Kati. Nhy m be, me ta ne me amirax jabej abenã amijakreo ban amim,

—Irax kute tãmwã rax pyrâk, anhÿro ba. Nâr,

—Ba ne ba iraxo tãmwã jakre, anhÿro ba. Djãm kam me krã mex? Kati. Me krã punu.

¹³ Nhy m be, kati. Metÿndjwÿnh ne ar imã idjãpênh djã'ã karõ bar Kritu'ã memã idjujarênh ar iba. Djã ne bar kam amijo me'õ nhõ àpênh djã pytàn 'ã ar amijo amra? Kati. Metÿndjwÿnh ta ne ar imã ar idjãpênh djã'ã karõ. Kabên

kôt ne bar memã Kritu jarên 'ÿr meo akêxo iba. Kute ar imã ar idjâpênh djâ jakre kôt ne bar idjâpênho tẽ:n kam arÿm ar gadjwÿ ar awÿr bôx ne arÿm ar amã arẽ. Ar ba ne bar ar amã Kritu jarên arÿm ar gadjwÿ 'ÿr ar ajo akêx ne. Ar ije Kritu'ÿr ar ajo akêxkam ne bar iraxja.

¹⁴ Bar ren ar awÿr ibôx kêt ne ren arík ar amã amijarênh kajgo. Nhym be, kati. Arÿm ne bar ar gadjwÿ ar awÿr bôx ne ije kaj bê ar amã Kritu'ã ujarênh ny jarênhkumrêx. Kam ne bar ar akadjy irax.

¹⁵ Pyka 'ôdjwÿkam dja me'ô Metîndjwÿnhmã apên arÿm Kritu'ÿr meo akêx. Djâ ne bar kam me kwÿ kudjwa ô pykakam ô me ja'ÿr bôx ne ô âpênh djâ'ã amimên arík memã kum,

—Ba ne ba Kritu'ÿr ar ajo akêx ne. Kam ne ba ar akadjy irax, anhÿro iba? Kati. Ar ije ã memã anhÿr prãm kêt. Adjÿm. Dja ba ajte akubyn ar awÿr bôx ne ajte ar amã Kritu kabên jarê. Gar kam arÿm amim Kritu mar mexo amũ amikamênho tẽ:n arÿm mar mexkumrêx. Nhym kam ar abu'ã me krâptî arÿm ar adjô'ã ajte 'ÿr amijo akêx ne.

¹⁶ Dja gar ajte ar ikôt o kangô bar ajte amũ ar anhijukri me jamã arênho tẽ. Amũ memã Kritu'ã ujarênh ny jarênho tẽ. Ja ne bar kam ama. Djãm ar ije me kwÿ kudjwa me'ô djâpênh djâ'ã amimênh ne arík me âpênh proo idjãmra prãm? Kati.

¹⁷ Amrêbê: me kute me bakukãmãremã arênh kôt bar amijo iba. Nãm me memã kum,
“Djãm amijo adjãmra prãm? Kwãrík wãnh amijo adjãmra kêt.

Dja ga Bênjadjwÿr djwÿnho amra.”

Nãm me ã memã ane bar kabên man kôt ar amijo iban amijo idjãmra kêt ne Bênjadjwÿr djwÿnho amra.

¹⁸ Djãm me'ô ta kute amijo rax ne kute memã amijarênhkam Metîndjwÿnh kute 'ã memã kum, “Ã. Mrãmri

ne raxkumrêx”, anhÿr? Kati. Metĩndjwÿnh ta kute me'õ'ã rax mēnhkambit kute 'ã memã kum, “Mrãmri ne raxkumrêx”, anhÿr.

11

Me 'êx ne ta kute amijo Jeju kute anor pyræk.

Mat 7.15; Rô 16.17; Kor 2.8; A Ped 2.1

¹ Ba ije ar amã amijarēnhkam kute ibēn kati pyræk. Ar arek nhÿn ikabēn ma. Nà, dja gar arek ikabēn maro nhÿ. ² Nã bãm ar ajã ino tÿ:x kute Metĩndjwÿnh õ me ja'ã no tÿxja pyræk. Dja gar katàt Kritu kôtbít amijo aban ajaxwe kêt. Kwãrĩk wãnh me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêt kukràdjàjakôt amijo aba kêt. Mekôt ar aje amijo aba kêt kadjy ne ba ar ajã ino tÿx ne.

Ga, me bãm, me nã kra ni'ã no tÿxja pumũ. Me my kute Ar kubê kupēnh kêt kadjy kra'ã no tÿxja pumũ. Nhym kam arÿm abatãnh nhym mjên pydji 'ÿr mōrkumrêx nhym krô'ã mjên kêtumrêx.

Badjwÿ. Ba arÿm Kritumã ar ajarēn kum,

—Kôritukam ar ja dja ar katàt akôtbít amijo ban me kum akĩnh kêt kukràdjàja kôt amijo ba kêt. Nã bãm ã kum ar ajarēnho anen arÿm ar ajã ino tÿx ne. Dja gar katàt Kritu kôtbít amijo aban ajaxwe kêt. Kwãrĩk wãnh me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêtja kôt amijo aba kêt. Mekôt amijo aba kêt kadjy ba ar ajã ino tÿx ne.

³ Me kute ar anoo biknor karõ ne ba ar akam axwe idjumar. Ar aje katàt Kritu pydji kôt amijo aban ajaxwe kêt mã. Godja me arĩk kupa'ã ar amã mÿjja kwÿ jarē gar aman arÿm Kritu kupa'ã amijo aban ajaxwe. Nãm ã kangã no tÿ:xkam kute me bakwatynh Ewamã 'êx ne noo biknoro ane. Me kute ar gadjwÿ ar anoo biknor karõ ne ba ar akam axwe idjumar.

⁴ Godja me ar awÿr bôx ne ije ar amã Jeju'ã ujarënh ny jarënh kupa'ã ar amã atemã Jeju 'ôdjwÿ'ã ujarënh jabej. Djã nã gãm ar me kanga? Kati. Nã gãm ar tu amã me kïnh ne arek me kabën maro akrĩ. Djã nã gãm ar me kôt Metïndjwÿnh Karô maro aba? Kati. Atemã me karô punu ne gar me kôt maro aba. Djãm Kritu'ã ujarënh ny ne gar amim maro aba? Kati. Atemã mÿjja punu'ã ujarënh ny ne gar maro aba. Nãm me ar amã kupa'ã arë gar amã me kïnh ne arek me kabën maro akrĩ.

⁵ Me kwÿ ta amijo 'êx ne ar amã,

—Kritu ne ijano ba ar amã arënho iba, ane. Ta ne ar amijo raxo ba. Djãm mrãmri ne we ar ja ikurãm rax? Kati.

⁶ Nãm me ijã,

—Paur ne kabën tô, anhÿro ba. Kwãrïk wãnh rã'ã. Ikabën tô. Djã ne ba Kritu'ã ajarën ikabën tô? Kati. Ar ga ne gar prïne katàt 'ã idjujarënhja ma, ikabën amirïtkumrëxja ma.

⁷ Nã bãm ar amã ujarënh ny jarën pãnh ije amim ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh kêt. Djãm kam ne gar arÿm ijo kajgo? Ije amim ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh kêt kam ne ije amijo me kajgo pyræk. Mÿkam ne ba ã amijo ane? Bir, ije ar ajo raxmã ne ba ije amijo me kajgo pyræk. Djãm kam ne gar amim,

—Paur kajgon axwe, ane. Kwãrïk wãnh gar amim anhÿr kêt.

⁸ Djãm ba ne ba ar amã amijo a'uw? Kati. Amũ me ja ne ba me ku'uw, ne apÿnh me ô pykakam mrãn bôx ne me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djãri me ku'uwn memã kum,

—Ar ikôt o kangô ba Kôritukam memã arë. Nã bãm ã memã ane nhym me arÿm imã pi'ôk kaprĩ ngã ba amÿ. Ne kam ar akam bôx ne ar amã Kritu kabën jarë. Ne kam ba inhô mÿjjao pãnh ne. Amũ me'ô nhô pi'ôk kaprïo inhô mÿjjao pãnh. Ije ar amã idjà'wÿr kêt kadjy ne ba inhô

mÿjjao pãnh ne ar akam idjãpênh ar iba. Ar amã arênh o iba.

⁹ Ne kam ar akam ar iba nhym kam prãm iwÿr bôx. Djã nã bãm ar ajõ 'uw? Kati. Mateni kurũm gwaj bakamy ar bôx. Ne kam ar ta arÿm ijo djuw mex. Inhõ mÿjja ibê kêt nhym ar arÿm imã kunĩ ngã. Ar akam idjãpênh kunĩkõt ije pãnh ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh kêt. Dja ba rã'ãn ar abê amÿnh kêt-kumrêx ne.

¹⁰ Mrãmri ne Kritu kabên katãtkumrêx. Badjwÿ kõt katãt ar amã ikabên jarênhkumrêx. Pykabê Akajakam ar abê Kôritu ar, ije idjãpênh pãnh ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh kêt. Ije amÿnh kêt'ã dja ba ar amã amijarênh o iba rã'ã. Dja gar ajõ ije amijarênh jabê adjãptãr kêt-kumrêx.

¹¹ Ije idjãpênh pãnh ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh prãm kêt. Ja'ã ne ba ije ar amã amijarênh prãm ne arÿm ar amã amijarê. Mÿkam? Djãm imã ar ajabê kêt-kam? Kati. Imã ar ajabêkam ne ba arÿm ar amã amijã ajarê. Metĩndjwÿnh kute imar.

¹² Ne ba ren ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿ nhym ren me'õ ikãxã ar amã,

—Be, djãm ar bajbit ne bar ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿ? Ga, Paurdjwÿ kute ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh ar o bawã pumũ. Ar ije aben pyrãkja pumũ, ane. Ar kute ijã, “Ar ije aben pyrãk”, anhÿr karõ dja ba irã'ãn idjãpênh pãnh ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh kêt rã'ã ne.

¹³ Djãm mrãmri ne bar ije aben pyrãk? Djãm mrãmri ne Kritu ar ano kute mrãmri kute ijanorja pyrãk nhym ar 'ã ujarênh ar ba? Arkati. Nãm ar ar anoo biknoro ba. Nãm ar ta memã 'êx ne memã,

—Kritu ne ijano ba 'ã idjujarênh ar iba, ane. ¹⁴ Djã ne ba amim,

—E kum, mÿkam ne ar me noo biknoro ba, ane? Kati.

Ga, me axwe nhõ bẽnjadjwÿrbê Xatanajdjwÿ kute me noo biknorja pumũ. Nãm amijo Metĩndjwÿnh kadjy

mrãnh djwÿnh pyrãk ne me noo biknoro ba. ¹⁵ Kam ò àpênhdjwÿ ar ò bÿnjadjwÿrbê Xatanaj kudjwa memã 'êx ne amijo Metÿndjwÿnh nhõ àpênh pyrãk. Ar ta arÿk ar amã,

—Dja gar ikabÿn man kam mrãmri katàt ar amijo abakumrÿx, anhÿro ba. Kam ar kute aminhinomã amimÿnhkam dja Metÿndjwÿnh ar 'êxnhÿ kôt arkum o pãnh katàt nhym ar arÿm me biknor tokry djãkam akuno.

Apÿnh amikaprÿ djari Paur kute 'ã amijarÿnh.

¹⁶ Ba ajte ar amã arê gar ama. Kwãrÿk wãnh amim,

—Paur ne amimex jarÿnho ba. Ga, bÿn katikumrÿxja pumÿ, anhÿr kêt. Nãr gar aje ijã amim anhÿr jabej arek nhÿn ikabÿn ma. Ba ajte ar amã amimex jarê gar ama.

¹⁷ Ije ar amã amimex jarÿnh ja ne kute Bÿnjadjwÿr djwÿnh kabÿn pyrãk kêt. Ne kute ar amã ibÿn kati pyrãk ne ar amã amijarê. ¹⁸ Me krãptÿ ne ar amã amijo àmra prã:m. Me kute amidjwÿnhbito kÿnh kadjy amijo àmra prã:m. Ba ne ba bir amimex kôt ar amã amijarÿnho amirÿtkumrÿx gar badjwÿ ima.

¹⁹ Me kwÿ ne me mrãmri bÿn katikumrÿx. Nãm me ar awÿr bõx ne ar amã amijarê gar arek me kabÿn maro akrÿ. We ar akrã mex ne kam arek me bÿn kati maro akrÿ.

²⁰ Dja me'õ bÿn kati ar akwÿ apa 'amÿn amiwÿr ar ajo akÿx gar arÿm kôt ar amijo aba. Ne kam ate akrãn arek me'õja kabÿn maro akrÿ. Dja me'õ bÿn katikôt ar akwÿ anoo aknon ar abê mÿjjao prõt, gar kam ate akrãn arek me'õja kabÿn maro akrÿ. Me'õ ta dja ar akam amijo ra:x nãr ar akwÿ nobê tak ne. Gar kam ate akrãn arek kabÿn maro akrÿ.

²¹ Ba ren badjwÿ ar amã ibÿn tÿx gar ren ikabÿn ma. Nhym be, kati. Ba ne ba ar amã ibÿn tÿx kêt. Ba akrãnã ar akam ar iba gar kam arÿm amim, “Paur rerekre ne kajgo”, anhÿro aba. Nhym be, kati. Irerekre ne ikajgo kêt.

Me ta ne me amijã, “Jeju ne ijano ba bôx”, anhÿro ba. Me amijo amra:n arík ar amã, “Ba ne ba iraxkumrêx.” Nãm me ã ar amã anhÿr ar o ba. Ba badjwÿ jakam ar amã amimex jarê gar ama. Nã bãm ije ibên kati pyræk ne ar amã amirax jarê gar ama.

²² Djãm ar wãbêbit ne ebraga. Badjwÿ. Djãm ar wãbêbit ne idjaer. Badjwÿ ibê idjaer. Djãm ar wãbêbit ne Abraão tàmdjwÿ. Badjwÿ ibê Abraão tàmdjwÿ. ²³ Djãm ar wãbêbit ne Kritu nhô àpênh. Badjwÿ ibê Kritu nhô àpênhkumrêx ne o ar akrenh mex. Nã bãm ije ar amã ibên kati pyræk ne ar amã amirax jarê. Nã bãm kum idjàpênh tÿxo ar akrenh mex ne.

Me kute mry kà punuo ikaprêprêk kume:xi. Ba te ije itak'ã akremã.

Ne kute ajte ibê ijê krãptïo ar akrenh mex ne.

Ne ajte bit kute ibïnmã ijo baja krãptï: ba ityk pyma ar iba. Ga, ibê Kritu nhô àpênhkumrêxja pumũ.

²⁴ Kamã ne apÿnh mebê idjaer djari ajte mry kà punuo ikaprêprêk kumex. Nãm me ikaprêprêk nhym kam me ajte ikaprêprêk nhym kam me ajte ikaprêprêk nhym kam me ajte ikaprêprêk nhym kam me ajte ikaprêprêk. Me kute ikaprêprêk kunïkôt ne me kute mrykà punuo itak'ã akre krãptï: kute 39 pyræk.

²⁵ Nhym kam me ajte kôo ititik ne. Nhym kam me ajte kôo ititik ne. Nhym kam me ajte kôo ititik ne.

Nhym kam me ajte kute ibïnmã këno ititi:k ne. Ga, ibê Kritu nhô àpênhkumrêxja pumũ.

Ba kàkamdjwÿ, kà rünhkam ngô raxbê pyka kêtkaam iba nhym ijã kà ja wadjà. Ne ajte ijã ja wadjà. Ne ajte ijã ja wadjà.

Ba ajte ngô raxkam wadjà ne pï'ã wajê:t ne ar iba:. Nhym ijã akamàt ne akati ba wabi.

²⁶ Nã bãm ar imrãnh kume:x ne.
 Nhym kam ajte apÿnh ngô rÿnh djàrikam idjâr pyma: ne.
 Nhym apÿnh me àkĩnhĩ kute ijaêrbê ijo tÿm ne ijo bikênh
 pyma:.

Nhym apÿnh mebê idjaerdjwÿ kute ijo bikênh pyma:.

Nhym me bajtemdjwÿ kute ijo bikênh pyma:.

Apÿnh krĩrax djàrikam ar iba ne apÿnh kapôt kukrit
 djàrikam ar iba ne ngô raxbê pyka kêt kam ar iba.
 Ja kunĩkôt ne mÿjja kute ijo bikênh pyma: ne.

Nhym me 'êx ne kute amijo Jeju mardjwÿ kute ijo bikênh
 pyma:. Ga, ibê Kritu nhô àpênhkumrêxja pumũ.

²⁷ Nã bãm idjapênh pytĩdjwÿo iku'ên o amidjôm me:x ne.
 Ne ajte inhôt kêt krãptĩ:.

Prãmmẽ kôrkam ne ba ajte ar iba.

Ije ajte amijajbur kumex.

Ajte imã kryn ikà kêt ne ar iba.

²⁸ Ikà krãkà'ã mÿjja ne ja.

Ba kam me kute amim Jeju marja ma:ro ikrĩ. Apÿnh me
 kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djari
 ne ba kunĩkôt me ma:ro ikrĩ. Ne me kwÿ'ã àpnhĩx
 ne, ne akati kunĩkôt mekam idjumar punu:re.

²⁹ Dja mekam me'õ rerekre. Djãm kôt irerek kêt got? Kôt
 badjwÿ irerekre.

Dja me Metĩndjwÿnhbê me'õo akêx. Djãm o ingyk kêt
 got? O ingykkumrêx. Nã bãm me ma:ro ikrĩ. Ga,
 Kritumã idjapênhkumrêxja pumũ.

³⁰ Me kwÿ ta kute amijã,

—Kritu ne ijano ba bôx, anhÿro baja djãm mrãmri ar
 kum àpênhkumrêx. Kon. Ga, Kritumã idjapênhho ije me
 akrenh mexja pumũ. Dja ba ar amã amimex'ã idjujarênh
 prãm jabej arÿm ar amã apÿnh itokry djari, apÿnh ikapĩ
 djari'ã ar amã ajarẽ. Kunĩ kôt irerekre. Ba ar amã
 irerekredjwÿ 'ã ajarẽ gar ama.

³¹ Bẽnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Tĩndjwÿnh kute imar. Jeju Bãm, mexti:re rã'ã: rã'ã ne. Tãmja ne kute imar. Ije amimex jarēnh ne ijēxnhĩ kētkôt kute imar.

³² Ba ajte ar amã irerekre jarē gar ama. Krĩraxbê Tamagu nhõ bẽnjadjwÿrja bit kute ipa 'amÿnhmã. Bẽnjadjwÿr rax Areta ne Tamagu nhõ bẽnjadjwÿr jamã nhÿ. Tamagu nhõ bẽnjadjwÿr õ krākamngõnhmã ijarē. Nhyim krĩrax bu'ã pyka tÿx nhipēx apÿnh ajkwa krekre djari. 'Ã ikator nhyim me kute ipa 'amÿnh kadjy nàràim ne me ibê kre kunĩ pytà. ³³ Nhyim me kute amim Jeju mar arÿm djudjêdjêo kaxnokai jakã 'ãpren kam inhÿr. Ne kam kÿjrũm krĩrax nêje pyka tÿxja burũm imē. Kre krã'yrkôt burũm imēn arÿm ijo ruw. Ba arÿm pykabê djan mã mebê ikaton iprõt ne. Be, djãm kam 'itÿx got? Kati. Ba ne ba irere:kre. Nhyim be, Metĩndjwÿnhbit tÿ:x ne arÿm ipytã.

12

Kute kàjkwa pumũnh'ã amijarēnh.

¹ Djãm ije amikôt ar amã amijarēnho iban kôt iraxmã? Kati. Kwãrik wãnh rã'ã. Ba ar amã mÿjja'ã ajarē. Me kute mÿjja pumũnh kêtja ba arÿm omũ. Dja ba ar amã 'ã ajarē. Bẽnjadjwÿr djwÿnh kute amrēbê memã mÿjja jarēnh kêt. Arÿm ne imã arē. Nãm imã arē ba arÿm kuma. Dja ba ar amã 'ã ajarē gar ama.

² Ba amipumũ. Ije amim Kritu markam amipumũ. Nhyim kam Metĩndjwÿnh arÿm amiwÿr ijo àbiro tē ba amipumũnho tē. Nãm kàjkwa jan iby jan amũ ja. 'ÿr ne ijo wabi, amiwÿr ijo wabi ba arÿm amipumũ. Bãrãm inhĩtã got ijo wabi nàr kon ikadjwÿnhbit got o wabi. Kon, ije mar kêt. Metĩndjwÿnh ta ne kute mar. Ba ije amipumũnhja'ã arÿm amex krãptĩ apêx. Amexbê 14 ne ijukri ajmã 'ã akre kute ne ijã apêx. ³ Bãrãm inhĩtã got ijo wabi nàr kon ikadjwÿnhbit got o wabi. Kon. Ije mar kêt.

⁴ Nã bãm amipumũnho tẽ nhym Metĩndjwỳnh amiwỳr ò kàjkwa djwỳnhmã ijo wabi. Kàjkwa djwỳnh ne me:xkumrẽx. Kam mỳjja punu kêtikumrẽx. Metĩndjwỳnh ò kàjkwa djwỳnhmã ijo wabi ba amipumũ. Ne kam arỳm kam me kabẽn ma. Me kabẽn mexkumrẽx. Punu kêtikumrẽx. Ba kam te ije me kabẽn jarẽnhmã. Mexti:rekam te ije arẽnhmã. Pykakam me babêngôkre kabẽn'ỳr bôx kêt. Nhym ta ibê uma, ije arẽnh kêtma.

⁵ Be, tãm ne ja. Ije amipumũnhja'ã dja ba ar amã amikôt amijarẽ. Djãm ba ije ar amã amimex jarẽnhmã? Kati. Ba irerek mexi. Kam ne ba ar amã amikôt amijarẽ.

⁶ Nàr, ba ren ar amã amimex jarẽ djã ne ba ren ibẽn kati? Kati. Ba ren ibẽn kati kêtikumrẽx ne kam mrãmri ar amã amimex jarẽ. Ne ren katàt amimex kôt ar amã amijarẽnhkumrẽx nhym ren me'õ arỳm ren ijo amra: ne. Nhym be, kati. Irerekre'ã dja ba ar amã amijarẽ gar kam arỳm aje ipumũnh kôt ne aje ikabẽn mar kôt imar katàt.

⁷ Ga, kute imã apỳnh mỳjja pumũnh kêtjao amirĩtja pumũ. Nãm imã mỳjja rũnho amirĩt. Ba ren kam 'ã amijo amra. Nhym be, kati. Kam amijo idjãmra kêt kadjy itokry djã ja iwỳr bôx. Mrãmri itokry djã ja ne kute mrỳnhĩ arek me ikam ku'ê nhym me tokry pyræk. Xatanaj imã itokry djã ja jano nhym iwỳr bôx ba arỳm itokry. ⁸ Kam, kute kubê ipytàr kadjy ba te Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw. Ne ajte te kum amijo a'uw. Ne ajte te kum amijo a'uw.

⁹ Nhym arỳm imã,

—Kati. Dja ga atokryja mar rã'ã ne. Be ga, me tokry ne kaprĩrekam rerekreja pumũ. Me te rerekre ba idjukaprĩn itỳx puroo memã tỳx jangij. Gadjwỳ dja ba ajo djuw mex. Dja ga te atokry ne arerekre ba dja ba ajo djuw mex ga arỳm atỳx.

Nãm ã Metĩndjwỳnh imã ane. Kam ba itokry ne irerekre rã'ã. Tãm ne ba ije ar amã arẽnh prãm. Irerekre dja ba ar

amã arê, me kunĩmã irerekre jarê. Kritu tỳxo itỳx kadjy ije memã irerekre kôt amijarênh prãm.

¹⁰ Kam Kritumã idjãpênhkam mã ne ikute? Bir, apỳnh irerek djàri ne iwỳr ban bôx. Nhyim apỳnh me kwỳ imã akij. Nhyim apỳnh itokry djàri iwỳr ban bôx. Nhyim apỳnh me kwỳ ijo ajkê. Nhyim apỳnh mỳjja pyma djàri ikam apôx. Te apỳnh mỳjja ikam apôx ne te irerekre ba kunĩkôt ikĩnh. Mỳkam? Bir, dja ba ba irerekre nhyim Kritu arỳm imã tỳx jadjà ba arỳm itỳx ne.

Me kute kupa'ã Paur mar.

¹¹ Ije amimex kôt ar amã amijarênhkam kute ibên kati pyræk. Mỳkam ne ba amimex jarê? Bir, ar aje ikupa'ã ijarênhkam. Ar ga ne gar ikupa'ã abenmã kum,

—Djãm Kritu ne Paur jano nhyim 'ã ujarênh têt? Kati. Kute anor kêt, ane. Ba kam amã amimex kôt amijarê. Ba amimex kôt amijarênh kute ibên kati pyræk. Ar ga ne ga ren ar abenmã kum,

—Mrãmri ne Kritu kute Paur janorkumrêx nhyim gwaj bamã 'ã ujarênh ar ba, ane. Ga ren ar anen ba ren amimex kôt ar amã amijarênh kêt. Ar akam me'õ ar ta arĩk amijo 'êx ne kute ar amã,

—Kritu ne ijano ba ar amã idjujarênh ar iba, anhỳr ne ta amijo raxo ba. Djãm mrãmri ne ba we ar wã katêri irax? Kati. Ba ne ba ar wãmê ije aben pyræk ne ar katêri itêm kêtumrêx. Ne kam djãm ba ne ba irax? Kati. Ba ne ba ikajgo. Nhyim be, mrãmri ne Kritu ijano ba 'ã idjujarênh ar iba.

¹² Amrêbê ne ba arek akràn mã ar akam mỳjja pumũnh kêt nhipêxo iba. Ne apỳnh me punu djàri meo mex gar omũn arỳm Kritu raxmã akato. Ba ar akam mỳjja rũnh nhipêxo iba gar amim,

—Mrãmri ne Kritu kute Paur janorkumrêx. Ga, Kritu kute anor kôt kute mÿjja nhipêxja pumũ. Nã gãm ar amrêbê ã amim ane. Mÿkam ne gar jakam arÿm amim,

—Kati. Kritu kute Paur janor kêt, ane?

¹³ Mÿkam ne gar jakam arÿm amã ikĩnh kêt ne? Nã gãm ar amim,

—Be, Paur kum me ikĩnh kêt. Nãm kum me wãbit kĩnh. Kum apÿnh me kute amim Jeju mar wãbit kĩnh. Kum apÿnh kôt me ar aben pydjio ba djari wãbit kĩnh ne arÿm apênh pãnh mebê pi'ôk kaprĩ jamÿ. Nhym be, gwaj bajbit ne kute gwaj babê pi'ôk kaprĩ jamÿnh kêt. Nã gãm ar ã amim ane. Djãm mrãmri imã me wãbit kĩnh? Kati. Imã ar gadjwÿ kĩnh. Imã ar akĩho aben pyrãk. Kwãrik wãnh gar ikam angryk kêt.

¹⁴ Ota, jakam ba arÿm ar awÿr itêmmã. Arÿm ne ba ar akam tẽn ajte ar akam tẽ. Ne jakam ajte ar akam itêmmã. Dja ba ar akam tẽn bôx ne ajte idjapênh pãnh ar abê pi'ôk kaprĩ byr kêt. Djãm ar anhõ mÿjja ne ba abej ne ar akam itêmmã? Kati. Imã ar anhõ mÿjja prãm kêt. Ar aje amim Jeju mar raxmã ne ba ar akam itêmmã. Ja ne ba imã kĩnh. Djãm me kra ne kute bãm kadjy mÿjjao atom ne adjwÿr? Kati. Bãm ne kute kra kadjy mÿjjao atom.

¹⁵ Ba ije ar abãm pyrãk dja ba ar akadjy apê:n prĩne ibê inhĩ kato. Ne kam ikaprĩ kêt. Ikĩnhbit. Ar ga dja gar te amã ikĩnh ngrire. Ba dja ba kãjmã imã ar akĩnh kamêho tẽn mã ar akadjy apê. ¹⁶ Be, ar ga ne gar ima. Idjapênh pãnh ije ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh kêtja ma. Nhym be, ar akam me'õ arĩk ar amã,

—Djãm me kum prãmja kadjy ne Paur kute ar abê pi'ôk kaprĩ jamÿnh? Kati. Paur no tÿxtikam ne arĩk ar amã 'êx ne ar anoo akno. Nãm arÿm ar anhõ pi'ôk kaprĩo aminhõ, anhÿro ba.

¹⁷ Be, amrêbê ba ar awÿr ar ja jano nhym ar awÿr bôx. Ne kam arÿm ar abê pi'ôk kaprí byn arÿm imã o bôx. Djãm kam ne ba arÿm o aminhõ? Kati. ¹⁸ Nã bãm ar ajã Xitumã karõ. Gwaj bakamy jadjwÿ ba arkôt ano nhym ikabên kôt ar arÿm ar awÿr tẽn bôx. Djãm Xitu kute ar anhõ pi'ôk kaprío aminhõ? Djã ne atemã ibê kabên djin atemã ibê amijo tẽ? Kati. Ar ije imrãnh katàto aben pyræk gar arÿm ama.

¹⁹ Ar akwÿ ne gar aje abenmã kum,

—Be, Paur ar mrãmri gwaj bajo ajkê. Ga, ar kute aminêje gwaj bamã amijã àprãrja ma, ane. Djã ne bar ar ajõo ajkê got bar ar amã amijã aprã? Arkati. Bar tu amim Kritu markumrêx ne ar amã amijarê nhym Metîndjwÿnh ta kute ar imar. Akmere àpnhîre ar, djãm ar ije amijo djuw mex kadjy ne bar ar akam apê? Kati. Ar gajbit bar ije ar ajo djuw mex kadjy ar akam apê. Ar ije ar amã arênh gar aje Kritu mar raxmã. Ja kadjy bar ar akam apê.

²⁰ Imã ar ajaxwe kêt prãm. Nok ren ar ajaxwe ba ren ar awÿr bôx. Ar amã ne ba ikabên mexobit ikabên prãm. Ikabên ja ne gar amã kînh. Ne ba ren ar awÿr bôx ne ren ar amã ibên tÿx ne. Ar amã ibên tÿx karõ ba amikukãm pi'ôkkam ar amã ikabên. Ga ren ar aje akabêno aben japanh prãm ba ren ar awÿr bôx ne ren ar amã ibên tÿx ne. Ga ren ar aje aben nhõ mÿjja'ã angryk prãm nàr ren ar aje abenkam adjàkrê prãm ba ren ar amã ibên tÿx ne. Nàr ga ren ar abenmã adjàkjêr prãm nàr ren abenã akabên punu ba ren ar amã ibên tÿx ne. Nàr ren ar aje aben kàxã abenbê aben kurê prãm nàr ren abên kati prãm nàr ren abenmã adjàkjêro abikarêr prãm ba ren ar amã ibên tÿx ne. Ar awÿr ibôx gar akrãpti ajaxwe ja'õ karõ ne ba pi'ôkkam amikukãm ar amã ikabên ne.

²¹ Ga ren ar akwÿ ajaxwe prãm rã'ã. Nàr ren akwÿ ar aprõ djwÿnh kupa'ã akurê aba prãm rã'ã. Nàr akwÿ

amjên djwÿnh kupa'ã akurê aba prãm rã'ã. Nàr ren akwÿ aje apijàm kèttikam adjapênh punu prãm rã'ã. Amrêbê ar akwÿ ã ajaxweo ane ba ar amã pi'ôk no'ôk ne. Ar amikam akaprîren wãnh ajaxwemã anhirer ne aje akubyn Metîndjwÿnh'ÿr amijo akêx kêt karô ne ba amikukãm pi'ôkkam ar amã ikabên ne. Ba ren ar akam bôx nhym ren Metîndjwÿnh ar akam imã irerek jadjà ba ren ar akrãptikam imÿr rax. Ar akam imÿr rax karô ne ba amikukãm ar amã ikabên ne.

13

Kute me kwÿbê axwe pyma.

¹ Jakam ba arÿm ar awÿr itëmmã. Arÿm ba ar akam tèn ajte ar akam tē. Ne jakam ajte ar akam itëmmã. Be, amrêbê: Metîndjwÿnh me bakukãmãremã kum, “Dja me'ô amijarênh jabej. Gê ar amãnhkrut nàr ar amãnhkrut ne ikjêkêt kabên kôt memã arê. Ar kute kabên mar kôt arê nhym me arÿm kuma. Ar axikôt kabênkam dja me ar kabên man arÿm abenmã kum, ‘Mrãmri me'ôja kute amijarênh nhym ar kute kabên kôt arênhkumrêx’, ane. Dja me ã abenmã ane.”

Nãm ã Metîndjwÿnh me bakukãmãremã ane. Ja dja gar amijã ama. ² Be, ôbê ne ba ar awÿr bôx. Ne kam ajte ar awÿr bôx ne ar abê ajaxwe pyma. Jakam ba ajte ar akãxã pi'ôkkam ar abê uma. Ja dja gar amijã aman ikabên mar pydji. Amrêbê ar akwÿ ajaxwe jabej nàr ajbir ar akwÿdjwÿ axwe jabej djãm ije ar amã iprîmã? Kati. Dja ba bôx ne ar amã iprî kêt ne tu itÿx.

³ Gar akwÿ ijã,

—Goja mrãmri Paur Kritu kabêno kabênkumrêx jabej bar goja kabênkumrêxmã ikato, anhÿro aba. Ar aje

ijã anhyrkam dja ba bôx ne itÿx. Djãm Kritu ar akam âpênhkam rerekre? Kati. Ar akam tÿ:xi. ⁴Mrãmri me kute pÿte'y'ã nhôrkam memã amijo rerekre. Nãm te memã amijo rerekren jakam Metÿndjwÿnh 'itÿxkôt tÿn ne ar ba. Ar badjwÿ ne bar kôt amijo irerekre. Ne te amijo irerekre dja bar bôx ne Kritu kôt itÿn ne ar iban Metÿndjwÿnh 'itÿxo ar akam itÿn ne ar iba.

⁵ Djãm bajbit ne gar aje imexkôt imã akatormã? Ar gadjwÿ dja gar amima:ro tÿn amim akatorkumrÿx ne amim,

—Djãm mrãmri ije tu amim Kritu markumrÿx? ane. Dja ga ã amikukjêro anen kam mrãmri ar aje tu amim markumrÿx jabej amim,

—Nà ije mrãmri tu amim Kritu markumrÿx, anen kam arÿm ja markumrÿx. Aje tu amim markumrÿxa markumrÿx. Ja dja gar amim akatorkam ama. Kritu ne mrãmri ar akam ÿrkumrÿx. Djãm ar aje amikam ja mar kêt? Nâr kon, ar ajô ga mrãmri amijo ajêx ne amijo Jeju mar jabej nhym kam mrãmri ar akam ÿr kêt.

⁶ Dja gar amiman arÿm ar badjwÿ ar iman amim,

—Mrãmri ne Paur ar kute Kritu markumrÿx, ane. Ar aje amim ja jarÿnh ne ba kam ama.

⁷ Jakam ne bar Metÿndjwÿnhmã ar ajo a'uw ne kum,

—Dja ga meo djuw mex gê me axwe'ô kêt, ane. Mÿj kadjy dja gar ajaxwe kêt? Djãm me kute ar akôt ar imar ne kute ar imã mex jarÿnh kadjy? Kati. Godja me te ar ijã, “Paur ar ta ne amijo 'êx ne amijo Jeju maro ba”, anhyr rã'ã jabej. Kwãrÿk wãnh rã'ã. Ar ba dja bar we amijo ijêx ne. Ar ga dja gar katàt ar amijo aban ajaxwe kêt. Ar ajaxwe kêtã ne bar ar ajo Metÿndjwÿnhmã a'uw.

⁸ Djãm bar Metÿndjwÿnh kabÿn katàt kupa'ã amijo iba nhym kam arÿm kabÿn katàt kêt? Kati. Metÿndjwÿnh ta kabÿn katàt rã'ã: rã'ã ne. Nhym be, kati. Bar katàt kabÿn

kôtbít amijo iba prãmkumrêx. Nhym kam me arÿm ar ikôt Metĩndjwÿnh kabên katàtkumrêxmã kato.

⁹ Dja bar te memãbit irerekre. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Ar ga dja gar Metĩndjwÿnh kabên kôt katàt ar amijo aban arÿm atÿx. Kôt atÿxkam ar ikĩnhkumrêx. Prĩne ar amex ja ne ar imã kĩnhkumrêx.

¹⁰ Mÿj kadjy ne ba ar akàxã pi'ôkkam ã amikukãm ar amã ikabêno ane? Bir, ba ren ar awÿr bôx ne ren ar amã ibên tÿx. Bẽnjadjwÿr djwÿnh kute ijã rax mênh kôt ba ren ar amã ibên tÿx. Ar amã ibên tÿx karô ne ba ar akàxã ã amikukãm ar amã ikabêno ane. Djãm ije ar ajo ibikênh kadjy ne ijã rax mē? Kati. Dja ba ar amã arê gar amim Jeju mar mexo amũ amikamên arÿm mar rax ne. Ja kadjy ne ijã rax mē.

Kute memã amikabên mex jarênho ino rer.

¹¹ Akmere àpnhĩre ar, ikabêno ino rer ne ja. Dja gar adjumar mex ne prĩne Metĩndjwÿnhmã amex. Ne prĩne amijã ikabênja ma. Ne axikôt ar akabên ne abenmã akabên mexo akabên. Dja gar amijo ane nhym Metĩndjwÿnh arÿm ar amē amijo kajkep. Kubê ne me kum aben jabê djà krô krax. Kubê ne me umar mex djà krô krax. Tãm gêdja ar amē amijo kajkep.

¹² Dja gar amã aben jabêo amirĩt kadjy aben pa krij ne aben tatak. ¹³ Amrê jakam Jeju nhô me ja kunĩ ne me amũ ar amã kabên mex jarê.

¹⁴ Gê Bẽnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu tu kum ar akunĩ kaprĩn* ar ajo ba. Gê Metĩndjwÿnh kum ar akunĩ jabên ar ajo ba. Gê Metĩndjwÿnh Karô ar akunĩ mē amijo kajkep ne ar ajo ba. Tãm ne ja.

* ^{13:14} Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym pãnh arÿm kum ar akaprĩ Kati. Ta ne tu kum ar akaprĩkumrêx.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽ Ny Jarẽnh New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27
